

Udskriftsdato: 8. januar 2026

KEN nr 11335 af 22/12/2015 (Gældende)

## Pressenævnets kendelse i sag nr. 15-70-00851

Ministerium: Justitsministeriet

Journalnummer: 15-70-00851

## Pressenævnets kendelse i sag nr. 15-70-00851

Delvis kritik af DRs udsendelse ”Advokaternes tag-selv-bord”

Kammeradvokaten har klaget til Pressenævnet over omtalen i udsendelsen. I en 66-siders lang kendelse har Pressenævnet givet DR kritik for i udsendelsen at beskrive Kammeradvokatens behandling af konkursboer misvisende.

Udsendelsen tog udgangspunkt i konkrete konkursboer, der kom under konkursbehandling med Kammeradvokaten som en af kuratorerne.

Udsendelsen handler navnlig om to ting: Hvorvidt konkursboer skulle momsregistreres, og hvorvidt man kunne opnå momsfradrag i forbindelse med betaling af håndværkerregninger, hvis der er byggesager i et selskab under afvikling.

Det fremgik af udsendelsen, at Kammeradvokaten var berettiget til at undlade at momsregistrere konkursboer, men ved omtalen af et selskabs momsfradrag for håndværkerregninger viste og omtalte DR en kendelse fra Retten i Holbæk.

Kendelsen vedrører direktørens personlige konkurs og spørgsmålet om, hvorvidt det konkursbo skulle momsregistreres. Kendelsen havde hverken noget at gøre med selskabets konkursbo eller spørgsmålet om, hvorvidt man kunne opnå et momsfradrag for håndværkerregninger.

Pressenævnet kritiserer derfor DR for at have anvendt kendelsen som dokumentation i en forkert sammenhæng med omtalen af selskabets momsfradrag.

Som en afsluttende bemærkning oplyste DR, at direktørens sag var en af de konkurser, der var endt på advokaternes tag-selv-bord.

Hverken direktøren eller selskabet har klaget over Kammeradvokatens salær, og der er heller ikke i øvrigt oplysninger om, at Kammeradvokaten ved behandlingen har fået et for højt salær.

Pressenævnet kritiserer derfor også DR på dette punkt.

I relation til et andet konkursbo, der blev omtalt i udsendelsen – Ejendomsselskabet Sandgården - oplyste DR, at der ikke var penge i konkursboet til kreditorerne, efter at Kammeradvokatens salær var betalt.

Det var heller ikke korrekt.

Der blev udbetalt flere hundrede millioner til pantekreditorerne, altså kreditorer der havde sikret deres tilgodehavender ved pant.

Udsendelsen ”Advokaternes tag-selv-bord” var således på flere punkter i strid med god presseskik, og Pressenævnet udtaler sin kritik af DR.

Af Pressenævnets begrundelse og afgørelse fremgår følgende (kendelsens side 46)

### *3.1 Indledning*

Kammeradvokatens klage vedrører udsendelsen ”Advokaternes tag-selv-bord”, der blev offentliggjort af DR på DR1 og dr.dk den 13. april 2015.

Udsendelsen omhandler en række forskellige spørgsmål i forbindelse med behandlingen af konkursboer. Klagen angår omtalen i udsendelsen af Kammeradvokaten i forbindelse med behandlingen af to konkursboer, konkursboet E. & B. Nilsson A/S og konkursboet Ejendomsselskabet Sandgården ApS, og herunder oplysninger i udsendelsen om momsmæssige spørgsmål i forbindelse med behandlingen af konkursboet E. & B. Nilsson A/S og oplysninger om eftersøgning af aktiver og provenu til kreditorerne i konkursboet i Ejendomsselskabet Sandgården ApS.

Kammeradvokaten har anført, at det centrale i klagen er, at udsendelsen i sin helhed skaber et overordnet indtryk af, at Kammeradvokaten har overtrådt momsloven, dels ved ikke at momsregistrere E. & B. Nilsson A/S’ konkursbo, dels ved at opnå fradrag for momsen på nogle nærmere angivne håndværkerregninger, og at staten herved har lidt et tab. Kammeradvokaten har herudover klaget over en række andre oplysninger i udsendelsen og over manglende forelæggelse for Kammeradvokaten.

Pressenævnet bemærker indledningsvis, at sagen behandles således, at nævnet tager stilling til de enkelte punkter i klagen, der vedrører forskellige emner i udsendelsen.

Det følger af de vejledende regler for god presseskik, at det er mediernes opgave at bringe korrekt og hurtig information. Så langt det er muligt, bør det kontrolleres, om de oplysninger, der gives eller gengives, er korrekte, herunder ved forelæggelse for den, der kan være krænket. Kritik bør udvises over for nyhedskilderne, i særdeleshed når disses udsagn kan være farvet af personlig interesse eller skadevoldende hensigt, jf. punkterne A. 1-A. 3.

### *3.2 Omtalen vedrørende momsregistrering af konkursboet E. & B. Nilsson A/S*

Spørgsmålet om, hvorvidt konkursboet E. og B. Nilsson A/S, hvor [Kurator A], Kammeradvokaten, og [Kurator B], Nordia Advokatfirma, var kuratorer, burde have været momsregistreret, omtales i adskillige sekvenser spredt i udsendelsen.

Kammeradvokaten har navnlig klaget over udtalelser i udsendelsen om, at Kammeradvokaten ved ikke at momsregistrere konkursboet skulle have overtrådt momsloven, og over, at dette forhold i udsendelsen bl.a. ved udtalelser afgivet af Søren Engers Pedersen beskrives således, at ”der slås et hul i statskassen”, som ”sort virksomhed ... ligesom sort arbejde” (tidskode 14:47), som ”et ulovligt lovbrud” og ”en alvorlig overtrædelse af momsloven” (tidskode 16:40) og som ”et tag-selv-bord for advokater” (tidskode 25:00). Kammeradvokaten har endvidere anført, at det i udsendelsen ikke oplyses, at undladelsen af at momsregistrere konkursboet er i overensstemmelse med SKAT’s mangeårige praksis.

Pressenævnet lægger til grund, at SKAT siden 1996 havde fulgt en praksis, hvorefter konkursboer ikke skulle være momsregistreret under konkursbehandlingen, hvis virksomheden var ophørt inden eller på tidspunktet for konkursen. Hvis konkursboets virksomhed blot bestod i afvikling af konkursboets aktiver, skulle momsafregning i stedet ske ved afslutningen af konkursboet, jf. skatteministerens besvarelser af 11. maj 2015 af spørgsmål fra Folketinget. Denne praksis svarer til den beskrivelse, der er offentliggjort i SKATs juridiske vejledning af 30. januar 2015. Det må endvidere lægges til grund, at

denne praksis blev ændret med virkning fra 1. oktober 2015 efter SKATs udsendelse af et styresignal, således at alle konkursboer, der leverer varer og ydelser, skal være momsregistreret, uanset om leveringen sker som et led i drift af virksomhed eller som led i afvikling af virksomhed.

Pressenævnet lægger endvidere til grund, at den tidligere gældende praksis vedrørende momsregistrering blev fulgt af Kammeradvokaten ved behandlingen af konkursboet E. & B. Nilsson A/S, således at konkursboet ikke var momsregistreret under konkursbehandlingen, og således at moms først skulle afregnes ved afslutning af konkursboet. Endvidere bemærkes, at Skifteretten ved Sø- og Handelsretten i en kendelse af 3. august 2011 udtalte, at der ikke var grundlag for at pålægge konkursboet at lade sig momsregistrere, og denne kendelse blev den 3. august 2011 stadfæstet af Østre Landsret, der udtalte, at det ikke for landsretten var dokumenteret, at konkursboet i henhold til momsloven har været forpligtet til at lade sig momsregistrere.

Ved vurderingen af, hvorvidt udsendelsen korrekt beskriver, at Kammeradvokatens momsmæssige behandling af konkursboet var i overensstemmelse med SKAT's praksis, finder Pressenævnet, at en række oplysninger i udsendelsen, og herunder især de ovennævnte påklagede udtalelser fra Søren Engers Pedersen, kun kan forstås således, at Kammeradvokaten ved undladelsen af at momsregistrere konkursboet ikke har fulgt reglerne i momsloven. Dette er efter Pressenævnets opfattelse ikke dokumenteret.

Det bemærkes imidlertid i den forbindelse også, at udtalelserne fra Søren Engers Pedersen fremstår som hans vurdering af, hvorvidt der i momsloven var hjemmel til SKATs praksis. Hertil kommer, at DR flere gange i udsendelsen gør opmærksom på, at Kammeradvokaten har fulgt SKAT's praksis, ligesom det fremgår af udsendelsen, at domstolene ikke har fundet grundlag for at pålægge konkursboet at lade sig momsregistrere (og derved ikke tilsidesatte SKATs praksis). [Kurator A] udtaler således i udsendelsen, at Bent Nilsson ikke har fået medhold ved domstolene i, at konkursboet skulle momsregistreres (tidskode 16:30), og at der er hjemmel i SKAT's juridiske vejledning til at undlade momsregistrering af konkursboet (tidskode 19:10). Endvidere udtales i speak (tidskode 21:00), at SKAT fastholder, at den tidligere praksis ikke har været i strid med loven, og Jens Sørensen, Inddrivelsesdirektør, SKAT, udtaler, at SKAT har tolket reglerne i momsloven således, at et konkursbo, der er ved at blive afviklet, ikke er en virksomhed, der skal registreres (tidskode 21:25). Endelige oplyses i speak i udsendelsen (tidskode 41:00), at det er skatteministeren, der har øverste ansvar for SKAT og dermed for, at kuratorerne har været undtaget momsloven de sidste 20 år.

Uanset, at DR ikke entydigt gør opmærksom på, at Kammeradvokaten har fulgt lovgivningen, finder Pressenævnet efter en samlet vurdering af oplysningerne i udsendelsen om pligten til momsregistrering, at det fremgår tilstrækkeligt tydeligt, at Kammeradvokatens behandling af konkursboet er sket i overensstemmelse med gældende praksis. Pressenævnet finder herefter ikke grundlag for at kritisere DR vedrørende denne del af omtalen af Kammeradvokatens behandling af konkursboet E. & B. Nilsson A/S.

### *3.3 Omtalen af momsfradrag for håndværkerregninger i konkursboet E. & B. Nilsson A/S*

Udsendelsen omtaler i forbindelse med konkursboet B. og E. Nilsson A/S endvidere konkursboets fradrag for moms i forbindelse med betaling af håndværkerregninger. Udsendelsen omtaler i den forbindelse "en konstruktion med et forsikringselskab" og "momsmodellen" (tidskode 34:54 – tidskode 37:43), ligesom det i udsendelsens indledning oplyses (tidskode 01:42) "DR [...] kan afsløre interne dokumenter, der ifølge en ekspert viser, hvordan statens egen advokat uretmæssigt får penge op af statskassen oven i købet med myndighedernes accept. "

Kammeradvokaten har anført, at betegnelsen ”momsmodellen” er misvisende, idet denne betegnelse ikke angår et konkursbos fradrag for moms i forbindelse med betaling af håndværkerregninger, men spørgsmålet om momsregistrering af konkursboer. Kammeradvokaten har klaget over, at det urigtigt angives i udsendelsen, at Kammeradvokaten har foranlediget, at konkursboet fra det offentlige har modtaget en halv million kroner tilbage i moms, som konkursboet ikke skulle have haft.

Kammeradvokaten har endvidere klaget over, at der i udsendelsen fremvises et afsnit fra en kendelse fra Retten i Holbæk, hvor en linje, der viser, at kendelsen handler om noget andet – nemlig sætningen ”Det er korrekt, at denne model i et vist begrænset omfang medfører, at boet mister nogle renteindtægter” - er masket af, og over at kendelsen af DR er anvendt til urigtigt at angive vedrørende spørgsmålet om momsfradrag, at kuratellet har påstået i retten, at de lavet en aftale med SKAT. Vedrørende kendelsen henvises nærmere til punkt 3.4.

Det hedder i udsendelsen bl.a. (tidskode 35:33):

”[...] Her laver [Kurator A] en aftale med forsikringsselskabet om at køre regningerne for håndværkere igennem boet for at undgå at betale moms. Og det er den aftale, Bent Nilsson mener, er ulovlig. I 2007 forsøger han at klage over aftalen ved domstolene. En aftale, der i dommen bliver beskrevet som ”momsmodellen”. ”

*I udsendelsen vises et tekstuddrag fra Holbæk Skifterets kendelse af 20. november 2007, hvoraf fremgår: ”Momsmodellen” er i overensstemmelse med aftale herom med skattemyndighederne”. Denne tekst læses samtidig op.*

”DRs speak: Momsmodellen er en konstruktion, som Kammeradvokaten laver med forsikringsselskabet om de fejl og mangler, der skal udbedres for byggerierne. [...] Regningerne bliver så sendt gennem konkursboet, der jo kan få momsen tilbage. På den måde får konkursboet en halv million kr. tilbage i moms, som de ikke ellers ville kunne få. Problemet er bare, at de aldrig skulle have haft disse penge ifølge Søren Engers.

*Søren Engers Pedersen:* Det går jo i sidste ende ud over statskassen, fordi det jo er et momsbeløb, som ikke burde have været udbetalt, fordi forsikringsselskabet ikke kan få momsen. De er ikke momsregistreret, og når man så får det udbetalt i et konkursbo med urette, ja så er det jo statskassen, der mister de penge.

*[Kurator A]:* Jamen, der tager Søren Engers fejl. Det er min opfattelse. Det er SKAT’s opfattelse, at Søren Engers er galt afmarcheret på dette punkt, og set med mine øjne er det i virkeligheden relativt enkelt, fordi det, som Søren Engers overser, er, at de udgifter, der knytter sig til momsen på de 512.000 kr., det er udgifter, der er afholdt og betalt af konkursboets aktiver, nemlig den pantsatte konto. (Tidskode 37:43)

*Interviewer:* Du siger, at det er SKAT’s opfattelse, hvad bygger du det på?

*[Kurator A]:* At delmomsregnskabet har været forelagt for SKAT. [...]

*Speak:* Efter interviewet med [Kurator A] beder vi om at se den aftale, som kuratellet har påstået i retten, at de har lavet med SKAT [...]

*Speak:* Det viser sig ikke at være en aftale mellem kuratellet og SKAT, men en årelang mailkorrespondance mellem de to parter, hvor SKAT stiller en lang række kritiske spørgsmål. I første omgang

afviser SKAT at tilbagebetale den moms, konkursboet kræver tilbage, men efter et års tovtrækkeri giver SKAT sig og udbetaler den halve million. Søren Engers fastholder, at kuratellet ikke har ret til den halve million. ” (Tidskode 39:17)

Pressenævnet finder, at der ikke er noget grundlag for at antage, at Kammeradvokaten i forbindelse med betaling af håndværkerregninger under konkursbehandlingen af E. & B. Nilsson A/S har foretaget momsfradrag, som konkursboet ikke var berettiget til. Der henvises herved til skatteministerens besvarelse af spørgsmål 614, hvor skatteministeren udtalte bl.a.: ”Da afhjælpning af manglerne er foretaget af konkursboet, ved at konkursboet har antaget håndværkere, som er betalt af konkursboets midler, har boet efter de gældende regler fradrag for den moms, som knytter sig til håndværkernes regninger. ”

Udtalelserne i udsendelsen om, ”interne dokumenter, der ifølge en ekspert viser, at statens egen advokat uretmæssigt får penge op af statskassen”, at konkursboet ”på den måde får en halv million kroner tilbage i moms, som de ellers ikke ville kunne få”, ”at de aldrig skulle have haft disse penge” og ”at kuratellet ikke har ret til den halve million” er således urigtige. Det fremgår imidlertid samtidig af speaken, at disse udtalelser er Søren Engers Pedersens vurdering. Endvidere har [Kurator A] i udsendelsen kommenteret Søren Engers Pedersens vurdering, og han udtaler bl.a., at Søren Engers Pedersen tager fejl, og at Søren Engers Pedersen er galt afmarcheret på dette punkt. Hertil kommer, at det fremgår af den afsluttende speak om dette emne i udsendelsen, at SKAT efter en række kritiske spørgsmål har givet sig og udbetalt den halve million til konkursboet.

Selv om der således ved udtalelserne i udsendelsen fra Søren Engers Pedersen er afgivet urigtige oplysninger, finder Pressenævnet efter en samlet vurdering, at det fremstår med tilstrækkelig klarhed i udsendelsen, at Kammeradvokaten har været berettiget til det pågældende momsfradrag i konkursboet. Nævnet udtaler derfor ikke kritik på dette punkt.

### *3.4 Retten i Holbæks kendelse fra 2007*

For så vidt angår kendelsen afsagt af Retten i Holbæk den 20. november 2007 bemærker Pressenævnet, at denne kendelse angår konkursboet Bent Nilsson personlig, der blev behandlet af Holbæk Skifteret, og ikke konkursboet E. & B. Nilsson A/S, der blev behandlet af Skifteretten ved Sø- og Handelsretten. Kendelsen angår endvidere ikke spørgsmål om momsfradrag for håndværkerregninger, men et spørgsmål om, hvorvidt kurator [Kurator B] var inhabil og om momsregistrering af Bent Nilssons personlige konkursbo, hvorom [Kurator B] i sine anbringender i kendelsen anførte: ””Momsmodellen” er i overensstemmelse med aftale herom med skattemyndighederne. Det er korrekt, at denne model i et vist begrænset omfang medfører, at boet mister nogle renteindtægter”.

Pressenævnet lægger i overensstemmelse med det af Kammeradvokaten anførte til grund, at udtrykket ”momsmodellen” i kendelsen er anvendt om spørgsmålet om, hvorvidt Bent Nilssons personlige konkursbo havde pligt til at lade sig momsregistrere, og at kendelsen således ikke angår spørgsmålet om momsfradrag i konkursboet E. & B. Nilsson A/S. Kendelsen er imidlertid i udsendelsen omtalt og vist i forbindelse med omtalen af selskabets momsfradrag, selvom kendelsen hverken vedrører selskabet eller momsfradrag for håndværkerregninger. Kendelsen dokumenterer ikke, at ”kuratellet har påstået i retten, at de har lavet en aftale med SKAT” om momsfradrag for håndværkerregninger, således som det angives i udsendelsen (tidskode ca. 35:33 og 38:34).

Pressenævnet udtaler derfor kritik af DR for fejlagtigt at have anvendt denne kendelse som dokumentation i en forkert sammenhæng.

### 3.5 Midler fra konkursboerne

Kammeradvokaten har endvidere klaget over andre udtalelser i udsendelsen, der giver indtryk af, at Kammeradvokaten har tilegnet sig midler fra konkursboerne, uden at der er dækning herfor i oplysningerne i udsendelsen. Kammeradvokaten har navnlig peget på følgende udtalelser:

”DRs speak: Samtidig spindes der guld på nogle af landets advokatkontorer, der tjener hundreder af millioner på at rydde op i det økonomiske kaos. Advokaterne skulle egentlig sørge for, at pengene ender hos dem, der har penge til gode, men oftest ender de i advokaternes lommer” (Tidskode 00:25), og

“DRs speak: Bent Nilssons sag er bare én, ud af de 45.000 konkurser de sidste ti år, der er endt på advokaternes tag-selv-bord” (Tidskode 42:32).

Udtalelsen under tidskode 00:25 i indledningen af udsendelsen er afgivet i forlængelse af en udtalelse om, at konkurserne er væltet ind over landet i de sidste 10 år og at 45.000 virksomheder har måttet dreje nøglen om. Der er således tale om en generel beskrivelse vedrørende konkursboer i Danmark, idet det dog kort herefter oplyses i udsendelsen, at Bent Nilsson er en af dem, der har været igennem en konkurs, hvor pengene endte hos advokaten.

Den anden udtalelse, der afslutter udsendelsen, beskriver konkursboet vedrørende Bent Nielsen som en sag, der ifølge udtalelsen er endt på advokaternes tag-selv-bord.

Det fremgår yderligere i udsendelsen bl.a. (tidskode 10:48 og tidskode 12:08 – 13:09), at ”opgaven som kurator kan være et attraktivt job, hvis der er mange værdier i konkursboet. Den første der får udbetalt penge er nemlig kurator selv”, og ”i kun tre ud af ti konkursboer er der penge til kreditorerne”. Endvidere fremgår det, at de to kuratorer i Bent Nilssons konkurs har fået et salær på godt 7 mio. kr., og at Bent Nilsson aldrig har klaget over kuratorsalæret.

Herudover indeholder udsendelsen et afsnit (tidskode 31:07) om kontrollen med kuratorsalærer i konkursboer. Heraf fremgår bl.a., at præsidenten for Sø- og Handelsretten har oplyst, at tilsynsopgaven (herunder vedrørende kuratorenes salær) ikke bliver løst som forudsat, og at en lovændring, der skulle medføre et skærpet tilsyn med kuratorerne, endnu ikke er ført ud i livet.

Pressenævnet finder på baggrund af disse oplysninger, at der er tilstrækkelig dækning i udsendelsen for den indledende og generelle udtalelse om, at pengene i konkursboer ofte ender i advokaternes lommer.

I udsendelsen relaterer DR udsagnet ”tag-selv-bord” til en konkret retssag vedrørende konkursboet Ejendomsselskabet Sandgården ApS, hvor kuratorenes salærer af retten blev anset for at være for højt, og retten nedsatte salæret. Af DRs speak fremgår, at ”Dommen beskriver det som et ”tag-selv-bord” (tidskode ca. 25:00).

For så vidt angår den afsluttende udtalelse i udsendelsen (tidskode 42:32) om, at den konkrete sag, Bent Nilssons sag, er endt på advokaternes tag-selv-bord, bemærker Pressenævnet, at der efter det oplyste er betalt et betydeligt salær på 7 mio. kr. til kuratorerne. Ifølge DR er der ikke klaget over kuratorenes salær i Bent Nilssons sag, og det er heller ikke i øvrigt dokumenteret, at Kammeradvokatens salær er fastsat for højt, eller at der har været tale om et ”tag-selv-bord”.

Pressenævnet udtaler derfor kritik af DR for med den konkrete henvisning til konkursboerne efter Bent Nilsson og E. & B. Nilsson A/S at sætte Kammeradvokatens honorar i disse to sager i sammenhæng

med sager, hvor der er betalt et for højt salær. Da den afsluttende udtalelse må anses for ukorrekt og krænkende for Kammeradvokaten, udtaler Pressenævnet kritik.

### *3.6 Fakturaer udstedt i konkursboet E. & B. Nilsson A/S*

I udsendelsen vises tre fakturaer fra konkursboet E. & B. Nilsson A/S, der er udstedt med samme nummer, nummer 001. Det oplyses herom i udsendelsen, at regningerne ikke er nummereret korrekt, og der er heller ikke angivet et momsnummer.

Kammeradvokaten har navnlig klaget over, at DR ikke forud for interviewet med [Kurator A] foreholdt ham de fakturaer, der var fejl ved.

Pressenævnet lægger til grund, at fakturaerne er udstedt af [Kurator B], der var [Kurator A]s medkurator. Nævnet lægger endvidere efter mailvekslingen mellem DR og [Kurator A] til grund, at [Kurator A] havde meddelt DR, at han i sagens natur kun kunne udtale sig om det, han selv havde viden om, og at [Kurator A] forud for interviewet havde anmodet DR om at modtage konkrete dokumenter, som DR måtte ønske, at han foreholdt sig til.

Indledningsvis bemærker Pressenævnet, at det som udgangspunkt ikke er i strid med god presse-skik, at en journalist forud for et interview undlader at fremsende sin dokumentation til den person, der skal interviewes, så længe interviewpersonen har mulighed for at få et overblik over, hvad spørgsmålene vedrører, og i hvilken sammenhæng udtalelserne skal anvendes.

På baggrund af mailvekslingen mellem DR og [Kurator A] om omfanget af og vilkårene for interviewet finder Pressenævnet dog, at DR burde have foreholdt sig til [Kurator A]s ønske om at se de konkrete dokumenter. [Kurator A] afviste imidlertid ikke under interviewet at udtale sig om fakturaerne, og han fik lejlighed til at oplyse, at det i givet fald var en fejl, og at det var, hvad der var at sige om det.

Pressenævnet finder herefter ikke, at der er tilstrækkeligt grundlag for kritik af DR på dette punkt.

### *3.7 Omtalen vedrørende Ejendomsselskabet Sandgården ApS' konkursbo*

Udsendelsen omhandler endvidere behandlingen af konkursboet Ejendomsselskabet Sandgården ApS, hvor Kammeradvokaten ligeledes har været kurator.

Kammeradvokaten har vedrørende denne del af udsendelsen klaget over, at DR ikke forelagde [Kurator A] påstanden fra [Person C], der havde været ansat i Ejendomsselskabet Sandgården ApS, om, at kuratorerne i Sandgården ApS' konkursbo ikke reagerede på en liste over aktiver fremsendt af [Person C]. Endvidere har Kammeradvokaten klaget over oplysningerne i udsendelsen om, at der ikke var penge til kreditorerne i konkursboet.

Vedrørende den nævnte liste har DR anført, at Kammeradvokaten forud for interviewet meddelte DR, at man ikke ønskede at gå i detaljer vedrørende denne sag, hvorfor DR ikke spurgte konkret ind til [Person C]s liste. Kammeradvokaten har afvist denne oplysning. I øvrigt har DR anført, at [Kurator A] i udsendelsen blev citeret for en udtalelse om, at det ikke var forkert at lede efter aktiverne, som man ikke fandt.

Pressenævnet finder det ikke godtgjort, at Kammeradvokaten ikke ønskede at kommentere detaljer i denne sag. Endvidere finder Pressenævnet, at [Person C]s udtalelse om kuratorernes manglende reaktion på listen over aktiver kan være krænkende for Kammeradvokaten, og at det derfor havde været rigtigst

at forelægge udtalelsen for Kammeradvokaten. Det fremgår imidlertid også af udsendelsen, at kuratellet havde brugt betydelige ressourcer på at lede efter aktiver i boet. I udsendelsen udtaler [Kurator A] sig herom og oplyste, at kuratorerne havde ledt efter aktiver uden at finde dem. Pressenævnet finder herefter ikke tilstrækkeligt grundlag for at udtale kritik af DR for manglende forelæggelse.

For så vidt angår Kammeradvokatens klage over oplysningerne i udsendelsen om, at der ikke var penge til kreditorerne i konkursboet, lægger Pressenævnet efter Kammeradvokatens oplysninger til grund, at der i konkursboet blev udbetalt flere hundrede millioner kroner til pantekreditorerne, ligesom en del af kuratorhonoraret blev betalt af pantekreditorerne og ikke af konkursboet. DR har i øvrigt oplyst, at DR er enig i, at DRs speak og udtalelsen fra [Person C] kan forstås således, at der ikke var penge til kreditorerne. Oplysningen om, at der ikke var penge i konkursboet til kreditorerne, var således urigtig.

DR har tilbudt ikke at genudsende udsendelsen med den fejlagtige oplysning og at offentliggøre en artikel om fejlen på DRs fejl og fakta side på dr.dk, hvilket Kammeradvokaten har afvist som utilstrækkeligt.

Pressenævnet finder, at den forkerte oplysning kan være krænkende for Kammeradvokaten, og bemærker, at formålet med forelæggelse også er at efterprøve oplysninger af faktisk karakter. Forholdet kunne sandsynligvis være beskrevet korrekt og fejlen undgået, såfremt DR havde forelagt Kammeradvokaten oplysningen. Pressenævnet udtaler derfor kritik af DR for en utilstrækkelig kontrol af oplysningen. Det forhold, at DR har tilbudt ikke at genudsende udsendelsen med den forkerte oplysning og at berigtige oplysningen på DRs hjemmeside, kan ikke føre til et andet resultat, heller ikke for så vidt angår spørgsmålet om offentliggørelse af kritikken.

I medfør af medieansvarslovens § 49 pålægger Pressenævnet herefter den ansvarshavende redaktør af DR at offentliggøre nævnets kritik på DR1 og dr.dk.

Offentliggørelse af nævnets kendelse skal ske snarest på et tidspunkt tæt på samme tidspunkt som den kritiserede udsendelse og bringes i følgende udformning:

#### *Billeddækning*

Pressenævnets logo

*Speak:*

*Pressenævnet udtaler kritik af DRs udsendelse "Advokaternes tag-selv-bord", som blev sendt i april måned.*

#### *Billeddækning*

Stillbilleder eller levende billeder fra den kritiserede udsendelse, der hjælper seerne med at identificere, hvilken udsendelse der kritiseres, hvad der klages over, og hvori Pressenævnets kritik består, idet billederne dog ikke må indebære en (ny) krænkelse af klager.

*Speak*

*Pressenævnet giver DR kritik for i udsendelsen at beskrive Kammeradvokatens behandling af konkursboer misvisende.*

*Udsendelsen tog udgangspunkt i konkrete konkursboer, blandt andet Bent Nilssons personlige konkurs og hans selskab E. & B. Nilssons konkurs, der kom under konkursbehandling med Kammeradvokaten som en af kuratorerne.*

*Udsendelsen handler navnlig om to ting: Hvorvidt konkursboer skulle momsregistreres, og hvorvidt man kunne opnå momsfradrag i forbindelse med betaling af håndværkerregninger, hvis der er byggesager i et selskab under afvikling.*

*Det fremgik af udsendelsen, at Kammeradvokaten var berettiget til at undlade at momsregistrere konkursboer, men ved omtalen af selskabets, E. & B. Nilssons, momsfradrag for håndværkerregninger viste og omtalte DR en kendelse fra Retten i Holbæk.*

*Kendelsen vedrører Bent Nilssons personlige konkurs og spørgsmålet om, hvorvidt det konkursbo skulle momsregistreres. Kendelsen havde hverken noget at gøre med selskabets konkursbo eller spørgsmålet om, hvorvidt man kunne opnå et momsfradrag for håndværkerregninger.*

*Pressenævnet kritiserer derfor DR for at have anvendt kendelsen som dokumentation i en forkert sammenhæng med omtalen af selskabets momsfradrag.*

*Som en afsluttende bemærkning oplyste DR, at Bent Nilssons sag var en af de konkurser, der var endt på advokaternes tag-selv-bord.*

*Hverken Bent Nilsson eller selskabet har klaget over Kammeradvokatens salær, og der er heller ikke i øvrigt oplysninger om, at Kammeradvokaten ved behandlingen har fået et for højt salær.*

*Pressenævnet kritiserer derfor også DR på dette punkt.*

*I relation til et andet konkursbo, der blev omtalt i udsendelsen – Ejendomsselskabet Sandgården - oplyste DR, at der ikke var penge i konkursboet til kreditorerne, efter at Kammeradvokatens salær var betalt.*

*Det var heller ikke korrekt.*

*Der blev udbetalt flere hundrede millioner til pantekreditorerne, altså kreditorer der havde sikret deres tilgodehavender ved pant.*

*Udsendelsen "Advokaternes tag-selv-bord" var således på flere punkter i strid med god presseskik, og Pressenævnet udtaler sin kritik af DR.*

*Hele Pressenævnets kendelse kan læses på nævnets hjemmeside: [pressenaevnet.dk](http://pressenaevnet.dk)*

#### *Billeddækning*

*Til et billede af Pressenævnets logo, idet der samtidig vises en rulletekst med kritikken.*

*Den sidste sætning understøttes af en grafik med Pressenævnets webadresse.*

Kritikken offentliggøres tillige på dr.dk ved, at der henvises til kritikken i den løbende nyhedsstrøm på forsiden. Henvisningen skal bestå af et billede fra programmet samt overskriften ”Kritik fra Pressenævnet”. Manchetten skal lyde: ”Pressenævnet udtaler kritik af DRs udsendelse ”Advokaternes tag-selv-bord” i april måned”. Overskriften skal fungere som link til følgende tekst:

”Pressenævnet giver DR kritik for i udsendelsen at beskrive Kammeradvokatens behandling af konkursboer misvisende.

Udsendelsen tog udgangspunkt i konkrete konkursboer, blandt andet Bent Nilssons personlige konkurs og hans selskab E. & B. Nilssons konkurs, der kom under konkursbehandling med Kammeradvokaten som en af kuratorerne.

Udsendelsen handler navnlig om to ting: Hvorvidt konkursboer skulle momsregistreres, og hvorvidt man kunne opnå momsfradrag i forbindelse med betaling af håndværkerregninger, hvis der er byggesager i et selskab under afvikling.

Det fremgik af udsendelsen, at Kammeradvokaten var berettiget til at undlade at momsregistrere konkursboer, men ved omtalen af selskabets, E. & B. Nilssons, momsfradrag for håndværkerregninger viste og omtalte DR en kendelse fra Retten i Holbæk.

Kendelsen vedrører Bent Nilssons personlige konkurs og spørgsmålet om, hvorvidt det konkursbo skulle momsregistreres. Kendelsen havde hverken noget at gøre med selskabets konkursbo eller spørgsmålet om, hvorvidt man kunne opnå et momsfradrag for håndværkerregninger.

Pressenævnet kritiserer derfor DR for at have anvendt kendelsen som dokumentation i en forkert sammenhæng med omtalen af selskabets momsfradrag.

Som en afsluttende bemærkning oplyste DR, at Bent Nilssons sag var en af de konkurser, der var endt på advokaternes tag-selv-bord.

Hverken Bent Nilsson eller selskabet har klaget over Kammeradvokatens salær, og der er heller ikke i øvrigt oplysninger om, at Kammeradvokaten ved behandlingen har fået et for højt salær.

Pressenævnet kritiserer derfor også DR på dette punkt.

I relation til et andet konkursbo, der blev omtalt i udsendelsen – Ejendomsselskabet Sandgården - oplyste DR, at der ikke var penge i konkursboet til kreditorerne, efter at Kammeradvokatens salær var betalt.

Det var heller ikke korrekt.

Der blev udbetalt flere hundrede millioner til pantekreditorerne, altså kreditorer der havde sikret deres tilgodehavender ved pant.

Udsendelsen ”Advokaternes tag-selv-bord” var således på flere punkter i strid med god presseskik, og Pressenævnet udtaler sin kritik af DR.

Hele Pressenævnets kendelse kan læses på nævnets hjemmeside: [pressenaevnet.dk](http://pressenaevnet.dk)”

Advokatfirmaet Poul Schmith/Kammeradvokaten og [Kurator A] (herefter Kammeradvokaten) har ved advokat Erik Nyborg klaget over tv-udsendelsen "Advokaternes tag-selv-bord" bragt på DR1 og dr.dk den 13. april 2015, idet de mener, at god presseskik er tilsidesat.

## 1 Sagsfremstilling

DR1 sendte den 13. april 2015 kl. 20.45 udsendelsen "Advokaternes tag-selv-bord". Udsendelsen omhandler behandlingen af konkursboer, herunder den momsmæssige behandling og kurators salær. I den forbindelse følger seeren konkursboet efter selskabet E. & B. Nilsson A/S. Aktieselskabets konkursbehandling er sket ved [Kurator A] for Kammeradvokaten som en af konkursboets kuratorer. Den anden kurator var [Kurator B] fra Nordia Advokatfirma.

Forud for udsendelsen var DR i kontakt med [Kurator A] og [Kurator B]. Af deres mailkorrespondance af 25. marts 2015 fremgår det, at [Kurator A] gerne stillede op til interview og blandt andet i mail kl. 07.58 anmodede DR om følgende:

"[...] Såfremt der måtte være konkrete dokumenter eller andet I måtte ønske jeg skal forholde mig til vil jeg grundet sagens alder anmode om, at jeg modtager kopi heraf senest kl. 16 i dag, da jeg er optaget af andre møder torsdag og derfor ikke vil kunne genopfriske min hukommelse. [...]"

[Kurator B] skrev kl. 09.02:

"[...]"

Som du kan se, stiller min medkurator, [Kurator A], gerne op til et interview, og besvarer de spørgsmål, som du har rejst om vores behandling af konkursboet efter E&B Nilsson A/S.

På den baggrund finder jeg ikke anledning til også at stille op til et interview, da jeg forventer, at [Kurator A]s svar vil være fuldt ud dækkende. "

DR skrev kl. 11.29:

"Hej [Kurator B]

Tak for tilbagemeldingen. Det er fint med os, hvis I har aftalt den fordeling. "

[Kurator A] svarede kl. 11.59 videre:

"Kære alle,

Jeg kan i sagens natur kun udtale mig om det jeg selv har viden om.

Da jeg endnu ikke kender spørgetemaet og spørgsmålene er det svært at vurdere hvem der bedst og rigtigst kan svare.

Kuratorerne har i lyset heraf ikke aftalt nogen fordeling. "

Udsendelsen blev offentliggjort den 13. april 2015. Tidsangivelserne er Pressenævnets tidsangivelser for, hvornår noget cirka fremgår af udsendelsen. Udsendelsen indledtes blandt andet med følgende:

”[Tidskode 0:25]

Speak: Konkurserne er væltet ind over landet de sidste ti år. 45.000 virksomheder har måttet dreje nøglen om, og når firmaer i tusindtal lukker, rammes danskere i hele landet hårdt på pengepungen. Men samtidig spindes der guld på nogle af landets advokatkontorer, de tjener hundrede af millioner på at rydde op i det økonomiske kaos. Advokaterne skulle egentlig sørge for, at pengene ender hos dem, der har penge til gode, men oftest ender de i advokaternes lommer, og myndighederne, der skulle holde øje med advokaterne, har ifølge eksperterne svigtet.

Søren Engers Pedersen, momsdirektør, Timetax: Det er det, som på det nærmeste er blevet et tag-selv-bord det her.

Speak: Bent Nilsson er en af dem, der har været igennem en konkurs, hvor pengene endte hos advokaten.

Bent Nilsson: Det er jo nærmest krig, der udvikler sig.

[...]

[Tidskode 01:42]

Speak (der vises samtidig et dokument, hvorpå der står: ”Poul Schmith Dato: 11. februar 2005” samt et journalnummer): DR kan i det her program afsløre interne dokumenter, der ifølge en ekspert viser, hvordan statens egen advokat uretmæssigt får penge op af statskassen oven i købet med myndighedernes accept.

[Tidskode 2:09]

Speak: Bent Nilsson har været inde og ude af retssale de sidste ti år. Her er han på vej i Østre Landsret for at hente dommen i sin seneste sag. Her kæmper han stadig mod den konkurs, der ramte hans virksomhed for ti år siden. Bent Nilsson mener, at sagen gemmer på utallige lovbrud og svigt fra flere myndigheder.

Bent Nilsson tabte igen.

Interviewer (uden for Østre Landsret): Det er jo ikke første gang, du er i retten, du har været i retten af flere omgange, og du har tabt hver gang.

[...]

Speak: E. & B. Nilsson skylder på det tidspunkt SKAT fem millioner kroner, og derfor begærer Kammeradvokaten firmaet konkurs. Firmaet, der er Bent Nilssons livsværk, må dreje nøglen om.

Bent Nilsson: [...] det var en dårlig løsning for alle parter.

[...]

[Tidskode 5:35]

Speak: Bent Nilssons sag rejser mange spørgsmål, men i arbejdet med programmet er DR ikke stødt på oplysninger, der fastslår, at konkursbegæringen er afsagt på forkert grundlag, men lad os lige få på plads, hvad det vil sige at gå konkurs, for hvordan kan Bent Nilsson sige, at der var mange penge i virksomheden, når den samtidig går konkurs?

[...]

[Tidskode 10:08]

Speak: [...] Kurator er den advokat, der rydder op i et konkursbo og fordeler de værdier, der er tilbage i selskabet til kreditorerne. Hans primære opgave er altså at sørge for, at de værdier, der er tilbage i konkursboet, bliver omsat til penge, som kan udbetales til dem, der har penge til gode. En opgave, der primært aflønnes efter, hvor mange timer kurator har brugt. Det kaldes kurators salær. [Kurator A] optræder både som Kammeradvokat og som kurator. Kammeradvokatens arbejde som kurator kender de fleste nok fra medierne. Det er nemlig ham, der bliver sat ind, når de helt store erhvervssager ruller, og staten har mange penge i klemme. [tidskode 10:48] Opgaven som kurator kan være et attraktivt job, hvis der er mange værdier i konkursboet. Den første, der får udbetalt penge fra konkursboet, er nemlig kurator selv. [...]

DRs undersøgende databaseredaktion har gennemgået de sidste ti års konkurser. Ved at sammenkøre flere offentlige registre, der indeholder data om virksomheder i Danmark, får vi et detaljeret overblik over, hvor ofte der er penge til andre end kurator i konkursboerne, og det hører faktisk til sjældenhederne. [Tidskode 12:08] I kun tre ud af ti konkursboer er der penge til kreditorerne. Altså, hvor kurator udlodder dividende til dem.

[Kurator A], partner, Kammeradvokaten: Ja, men det kan der være mange forklaringer på. I nogen af sagerne er der sådan set tale om, at der ingen aktiver er. Altså, det vil en statistisk gennemgang af det store antal konkurser, der er afsagt, vise, at det er der bare sager, der går konkurs på et tidspunkt, hvor alt er væk, og så bliver der i sagens natur ikke noget til at fordele.

[Tidskode 12:33]

Speak: Konkurser er primært en god forretning for advokaterne. Det er også tilfældet i Bent Nilssons konkurs, hvor Kammeradvokaten er kurator sammen med et andet advokatkontor. Her får advokaterne et salær på godt syv millioner kroner.

Bent Nilsson: Går du ind og kigger, så er de brugt til honorarer. Det vil sige, jeg har betalt Kammeradvokatens honorar af omveje, men de er havnet i Kammeradvokatens lomme.

Speak: I Bent Nilssons mange forsøg i retssalene på at få omstødt konkursen, har han aldrig klaget over kuratorsalæret, [tidskode 13:09] men han har opdaget en række andre forhold i konkursbehandlingen.

Forhold, der skal få SKAT til helt at ændre reglerne på området. Det handler om moms.

[...]

[Tidskode 14:17]

Søren Engers Pedersen: Ja, i sidste ende går det ud over statskassen, fordi de står jo og mangler moms på den indtægt, der har været, men udbetaler moms på udgiften, man slår et hul i statskassen.

Speak: Momsloven gælder også for konkursboer, det siger en af landets førende momseksperter.

Søren Engers Pedersen: Konkursboer skal momsregistreres, lige så snart man ved, at der kommer nogle momspligtige indtægter.

[Tidskode 15:00 vedrørende momsregistrering]

Speak: Hvis man sælger varer med moms uden at være registreret, er det såkaldt "sort" virksomhed. Altså, nøjagtigt ligesom "sort" arbejde – bare med varer. Et område SKAT er meget opmærksom på, og derfor skal der løbende aflægges regnskaber og afregnes moms, så SKAT kan følge med i, at regnskabet går op.

Søren Engers Pedersen: Derudover skal du lave en bogføring, sådan så man kan følge det grundlag, der bruges til at lave momsangivelsen på. Så SKAT har en mulighed for at kontrollere de transaktioner, der gennemføres.

Speak: Momsloven er altså klar, og efter 30 år med egen virksomhed mener Bent Nilsson, at han kender loven ud og ind.

Bent Nilsson opdager, at Kammeradvokaten ikke har momsregistreret konkursboet, og det selvom der bliver udskrevet fakturaer for 100-tusindvis af kroner. Alt sammen inklusiv moms.

Bent Nilsson: Hvad tænker jeg? Jeg tænker, manden er gal. Det kan man ikke. Det er virkelig alvorligt det her.

[tidskode 16:10]

Speak: Bent Nilsson tager derfor endnu engang kampen op med Kammeradvokaten. Han mener, at boet skal momsregistreres, men det er en kamp, han igen taber.

Bent Nilsson: Jeg vil sige, at man skal have en speciel psyke for ikke at lade sig gå på af det. Det er jo nærmest krig, der udløses. [Tidskode 16:30]

[Kurator A], partner, Kammeradvokaten: Jeg er sikker på, at Bent Nilsson har det svært med ikke at få ret, men han har ikke ret, og han har heller ikke haft ret, og jeg er nødt til at sige, at det store antal sager, han har været igennem, viser desværre også, set med hans øjne, at han ikke har haft ret på noget tidspunkt.

[Tidskode 16:49]

Speak: Men Søren Engers, momsdirektør, har set det omfattende materiale i sagen igennem, og han giver Bent Nilsson ret.

Søren Engers Pedersen: Når det er et bo med den størrelse og med det aktivitetsniveau, så ved man, at der kommer med stor sikkerhed nogle momspligtige indtægter.

Speak: Søren Engers mener helt grundlæggende, at man skal lade sig momsregistrere, hvis man udsteder fakturaer med moms, også i et konkursbo.

[Tidskode 17:25]

Søren Engers Pedersen: Du begår et ganske alvorligt lovbrud. Dét at udstede en faktura med moms uden at være momsregistreret. Altså, der bevæger man sig jo, der ser vi jo en del svindelsager. Altså, det er jo mest der, vi ser, at det forekommer. At man så gør det fra et konkursbo. Ja, det er en alvorlig overtrædelse af momsloven.

Speak (af skærbilledet ses tre fakturaer, alle med fakturanummer 001, udstedt 6. januar 2010 af Nordia Advokatfirma og underskrevet af [Kurator B]): [Tidskode 17:34]

Ikke nok med, at der bliver udstedt fakturaer med moms for mange hundrede tusinde kroner i boet, selvom det ikke er momsregistreret. Regningerne overholder heller ikke de mest simple krav. De er ikke nummereret korrekt. F.eks. er der tre fakturaer med samme nummer, og der er heller ikke angivet et momsnummer, så man kan følge pengenes og dermed momsens vej rundt i systemet. Alt sammen i strid med loven ifølge Søren Engers.

Søren Engers Pedersen: Det kan godt bare være en fejl, men det er ikke en fejl, der forekommer ret hyppigt. Altså, er du bare en nogenlunde professionel virksomhedsudøver – nej, så er det ikke en fejl, du begår.

[Kurator A]: Vi tilstræber, at på de bo-fakturaer, vi udsteder, der er et CVR-nummer. Det er i hvert fald ambitionen, og vi tilstræber også, at de er fortløbende nummererede. Jeg ved ikke, om der er nogen fakturaer, vi her har udstedt, som ikke lever op til de krav og i givet fald, jamen, så er det en fejl, og det er vel, hvad der er at sige om det.

[Tidskode 18:30]

Speak: Spørgsmålet – om, hvorvidt Kammeradvokaten skal momsregistreres – har faktisk været rejst ved både Sø- og Handelsretten og her i Østre Landsret. Bent Nilsson har tabt begge gange, men Søren Engers mener ikke, at dommerne har taget sagen alvorligt nok.

Søren Engers Pedersen: Jeg vil sige, at det, at Bent taber i retssalene og i skifteretten, det gør ikke indtryk på mig. Her går man ikke ind og tager stilling til momsen. Man har valgt at sige, at kurator ved formentlig, hvad han gør.

Speak: Dommerne henviser nemlig til, at kurator har en aftale med SKAT. En aftale, der er beskrevet i dette brev til Bent Nilsson, og hvor det fremgår, at konkursboet ikke skal momsregistreres.

[Af skærbilledet ses et brev, hvoraf følgende kan læses:

”... er nu klarlagt, at SKAT ikke har foretaget nogen senere anmeldelse.

(medarbejders navn overstreget, Pressenævnet) fra SKAT har i øvrigt kontaktet mit kontor telefonisk ef ... Dem og oplyst, at SKAT meget nødtigt ser selvstændig momsregistrering ... Såfremt der ikke er nogen momspligtig aktivitet udover afvikling. Efter (overstregning, Pressenævnet) ... kunne den momspligtige aktivitet i boet alene karakteriseres som afvikl... på grundlag af SKAT's tilkendegivelse, har kuratellet genovervejet situationen... overensstemmelse med sædvanlig praksis – ikke at momsregistrere boet, fø ... ette nærmer sig sin afslutning. ”

[Tidskode 19:10]

[Kurator A]: Hvis du går ind i SKATs egen juridiske vejledning, jeg kan godt læse det konkrete sted op her på nuværende tidspunkt, men jeg tror, at vi er enige om, at det fremgår af SKATs juridiske vejledning, så er der hjemmel til at gøre det her.

Speak: Men Søren Engers holder fast i sin kritik af den manglende registrering.

Søren Engels Pedersen: Hvis man kan få en aftale med SKAT om, at man overtræder den registreringspligt, altså, så vil jeg mene, så har SKAT jo også et problem.

Speak: Og Søren Engers er ikke alene i sin kritik. Vi har foreholdt juraprofessor med speciale i moms, Dennis Ramsdahl Jensen, de principielle spørgsmål, og han er helt på linje med kritikken. Man må ikke udskrive fakturaer med moms uden at være registreret.

[Af skærbilledet ses et billede af Dennis Ramsdahl Jensen med teksten:

”DENNIS RAMSDAHL JENSEN Professor, Juridisk Institut, [...] se relationer på Århus Universitet, Forskningsområder: Samfund og politik > Offentlig ret og erhvervsregulering > Skatteret Moms- og afgiftsret, Indirekte skatter og afgifter [...]”

Speak: Men hvad siger SKAT. Vi stiller SKAT en række spørgsmål om momspligt i konkursboer pr. mail. Her skriver SKAT for eksempel, at et konkursbo som udgangspunkt skal registreres hos SKAT, hvis virksomheden driver momspligtig virksomhed. Alle svarene flugter i det hele taget med Søren Engers udlægning, men da vi spørger, om det er lovligt at udstede fakturaer med moms uden at være momsregistreret, er svaret højst overraskende. SKAT svarer:

Oplæsning: ”Ja, konkursboet kan udstede en såkaldt bo-faktura. ”

Speak: Ingen af de eksperter vi har talt med kender til begrebet bo-faktura. Foreholdt eksperternes kritik erkender SKAT over for DR, at en bo-faktura blot er en almindelig faktura udstedt af et konkursbo. Vi stiller derfor de oprindelige spørgsmål igen. Efter to uger er SKAT klar med et svar på spørgsmålet, hvordan konkursboer lovligt kan udstede fakturaer med moms uden at være momsregistrerede.

[Af skærbilledet er følgende del af SKATs svar fremhævet med gul overstregning:

”1) Hvilken hjemmel er der i momsloven eller retspraksis for at et konkursbo kan udstede en såkaldt ”bo-faktura” med oplysning om, at salget sker af boet efter fallenten og med angivelse af dennes tidligere momsnummer?

Besvarelse:

Der er tale om en fast administrativ praksis, der er beskrevet i Den Juridiske Vejledning. ”]

[Tidskode 21:00] I deres svar henviser SKAT til egen administrativ praksis. De kan dog ikke komme nærmere ind på, hvor i loven den er beskrevet. I svaret til DR gør de samtidig opmærksom på, at de nu har besluttet, at de vil ændre praksis. Alle konkursboer skal fremover momsregistreres. Mens DR har arbejdet på dette program, har SKAT altså besluttet at ændre deres praksis radikalt. Vi beder om et interview med SKAT. [Tidskode 21:25] SKAT takker ja til interview, men understreger, at de ikke vil udtale sig konkret om Bent Nilssons sag. Vi vil spørge, hvorfor de ændrer praksis nu. Efter at have gennemgået materialet, er de kommet frem til en ny tolkning, lyder det.

Jens Sørensen, Inddrivelsesdirektør, SKAT: Og ud fra det har vi været gennem hele materialet og vurderet, at hvis vi skal sikre en fuldstændig ensartet administration, så må vi sikre, at alle bliver registreret.

Speak: Det er altså nu vigtigt for SKAT, at alle er lige for loven, men SKAT fastholder samtidig, at den tidligere praksis ikke har været i strid med loven, som eksperterne ellers har forklaret, at den var.

Jens Sørensen, Inddrivelsesdirektør, SKAT: Vi mener ikke, vi har misforstået noget. Vi har tolket reglerne i momsloven sådan, at når der er tale om at drive, at videreføre en virksomhed, så skal den klart være registreret, men når der er tale om et konkursbo, der er ved at blive afviklet, så er der ikke tale om at drive en virksomhed, der skal være registreret.

Speak: SKAT skelner altså mellem at lukke en virksomhed og drive en virksomhed. Den skelnen laver loven bare ikke, og derfor fastholder eksperterne deres kritik. SKAT oplyser nu, at konkurserne i Danmark er blevet behandlet efter den gamle praksis siden halvfemserne, men hvor mange er så rent faktisk blevet momsregistreret. Vi har kun haft mulighed for at gennemgå data om momsregistreringer fra de sidste fem år. Med tal fra SKAT kan vi sammenholde, hvor mange af konkursboerne, der rent faktisk bliver momsregistreret. [Tidskode ca. 23.30] Her kan man se, at godt 27.000 virksomheder er blevet begæret konkurs siden 2010, men kun 694 af dem har ladet sig momsregistrere. Det vil altså sige, at hver gang 100 virksomheder går konkurs, er det kun 2,5 % af dem, der bliver momsregistreret. Konkursboerne i Danmark er altså, ifølge eksperterne, blevet behandlet i strid med momsloven i over 20 år. Det, erkender

SKAT nu, skaber problemer, og det er en praksis, som SKAT også har båret ind i domstolene, der har dømt efter den, selv om der ikke er lovgrundlag for det ifølge eksperterne på området.

[Tidskode 24:00]

Søren Engers er rystet over, at konkursboer i årevis har brudt loven med SKATs accept.

Søren Engers Pedersen: Altså, når man ser de her konkursboer. Det virker lidt som anarkier. Altså, der er jo væsentlig økonomi i de her konkursboer, og det vil sige latent, så kan der, kan samfundet have mistet en del momspenge på dem? Det kan også være, det er kreditorerne, der har mistet pengene. Problemet er, at med den behandling, de har fået, jamen, så er det så usikkert, hvad vej pengene går.

Speak: Men SKAT mener ikke, at der er grund til at betvivle, at der er blevet betalt den moms, der skulle betales over de sidste 20 år.

Jens Sørensen, inddrivelsesinspektør, SKAT: Der er i hvert fald ikke noget, der indikerer, at vi over de seneste 20 år, hvor den anden praksis har været gældende, at vi ikke har fået de penge i kassen, vi skulle have i kassen.

Speak: Når momsen ikke bliver afregnet løbende, mener Søren Engers, at der er en større risiko for fejl, og at det ikke er muligt for SKAT at kontrollere konkursboerne, når flere års regnskaber bliver afleveret på en gang.

[tidskode 24:15]

Søren Engers Pedersen: Det er sådan på det nærmeste blevet et tag-selv-bord for kuratorerne det her.

Speak:[Kurator A] mener, at momsen er blevet behandlet forsvarligt på hans advokatkontor.

[Kurator A]: Vi har været forpligtet til og faktisk har aflagt et momsregnskab, jeg tror oven i købet, vi har aflagt to, både del af et momsregnskab og et endeligt bo-regnskab i forbindelse med boets afslutning, så det er jo ikke sådan, at der ikke skal redegøres for det. Det her er et spørgsmål om, hvornår der skal redegøres for det.

Speak: Men momsregnskabet i Bent Nilssons bo skal vise sig at være problematisk ifølge eksperthen.

[...]

Speak: Sidste år faldt der en dom i en sag, der rejser alvorlige spørgsmål ved det tilsyn, domstolene har med kuratorerne. Dommen beskriver det som et "tag-selv-bord". Sagen handler om vin for millioner, forsvundet kunst og dyre sportsvogne. Og så handler den om endnu en mand, der tog kampen op mod Kammeradvokaten. Det er i villaen her i Hellerup, at kimen til en årelang kamp mod Kammeradvokaten bliver lagt. [Person C] er ansat som advokat i Ejendomsselskabet Sandgården, der i 2008 går ned med et brag og en medfølgende milliardgæld. Tilbage står [Person C] sammen med sin kompagnon med manglende løn for omkring en million kroner hver. Penge han skal have som kreditor i boet, altså, når kuratorerne er færdige med at rydde op.

[Person C], advokat: Jamen, jeg bliver nervøs for, at det bliver en sag, som bliver lagt ind i et stort maskineri, hvor der er meget lang afstand fra os, som har viden, og så ind til dem, som sidder og behandler det.

Speak: Derfor begynder [Person C] og hans kollega at udfærdige lister med værdier til kuratellet, der består af Kammeradvokaten samt to øvrige advokater. På listerne skriver de alt fra tilgodehavender hos kunder, over biler til kunstværker. I et år hører de ikke noget fra kuratellet, hvorefter de rykker for et svar.

[Person C], advokat: Der kommer et svar fra kuratellet af, som siger noget i retningen af: "Øøøhh, det tror jeg ikke, at der er nogen i kuratellet, der lige er opmærksomme på. Jeg kommer lige tilbage". [Tidskode 28:11]

Og vedkommende kommer tilbage, og det viser sig ganske rigtigt, at der ikke lige er nogen, der har haft fokus på det her. Der var altså 20 poster, som i hvert fald, hvis man var hurtig, så kunne man gå ud og få penge i kassen på det.

Speak: Efter flere år er kuratorerne færdige med at behandle boet i 2014. Der er ingen værdier tilbage i boet og dermed ingen penge til [Person C]. Men det var der til kuratorerne. De har nemlig fået udbetalt omkring 35 millioner kroner i salær.

[Person C], advokat: Det er jo kun god forretning for kuratorerne. Det efterlader jo kreditorerne helt uden dækning, og kuratorernes fornemmeste opgave det er jo at sikre kreditorernes interesser.

Speak: [Person C] og hans kompagnon beslutter sig for at gå regnskaberne igennem for at finde ud af, hvordan det kan være, at der ingen penge er tilbage. Det viser sig, at kuratellet har brugt lang tid på at lede efter kunstværker og biler, som den tidligere ejer har forsøgt at skjule. Helt op til 800 timer, hvilket løber op i flere millioner kroner. Værdier, som de aldrig finder, og en opgave, [Person C] mener egentlig ligger hos politiet. Men [Kurator A] står fast.

[Kurator A]: Skulle vi have ladet være med at lede efter dem? I min bog: nej. Vi fandt dem ikke. Var det forkert at lede efter dem? Efter min opfattelse: nej. Alternativet var uspiseligt både for kreditorerne, men også for den almindelige retsfølelse hen over det her. Så da vi har lavet det her arbejde, og der er gået nogle år, og vi skal have indstillet vores honorar, så synes vi sådan set, at vi er berettiget til et honorar i den størrelse, vi indstiller.

Speak: Men den holdning deler de ikke hos domstolene. [Person C] finder flere poster i regnskaberne, som, han mener, er takseret for højt. Derfor beslutter han at lægge sag an mod kuratellet ved Sø- og Handelsretten.

[Person C]: Jeg tog kampen, fordi den skulle tages. Fordi det her kunne vi simpelthen ikke lade passere og så koste, hvad det vil af blod, sved og tårer.

Speak: Afgørelsen falder i Sø- og Handelsretten, og dommen sender rystelser igennem hele Advokatsamfundet. Sådan her konkluderer dommeren:

[Af skærbilledet fremgår blandt andet teksten "Heroverfor står imidlertid, at", og der læses op fra dommen:]

Oplæsning: "kurator, når boets aktiver er realiseret, må være særlig påpasselig med hensyn til andre opgaver. Kurator kan ikke blot bruge de resterende midler på enhver opgave" [af skærbilledet fremgår videre: "uanset om denne måtte være relevant set med". Seerne kan ikke se resten af teksten. ]

Speak: Dommeren bemærker desuden, at der aldrig vil være penge til kreditorerne, hvis kurator ikke har øje for kreditorernes interesser, og konkluderer:

Oplæsning fra dommen: "der er ikke tale om et "tag-selv-bord".

[...]

Speak: Men nu indrømmer retspræsidenten fra landets største skifteret [der ifølge udsendelsen skal tage stikprøver], at de ikke har midlerne til at udføre kontrollen med kuratorer i landet. De er nødt til at stole på de oplysninger, kuratorerne selv giver i deres skriftlige rapporter til retten.

[Tidskode 31:07]

Henrik Rothe, retspræsident, Sø- og Handelsretten: Der er jo først og fremmest den udfordring, at vi er helt afhængige af, at de indberetninger er retvisende og rettidige, men den tilsynsopgave, som var forudsat, bliver altså ikke løst som forudsat.

Speak: I 2006 vedtager et enigt Folketing, at konkursloven skal ændres. Konkursbehandlingen skal gå hurtigere, og tilsynet med kuratorerne skal skærpes. Skifteretterne skal ud på kuratorernes kontorer og se, om de følger lovens bestemmelser og laver det rigtige arbejde. Kort sagt kontrollere det arbejde, de udskriver deres salærer på baggrund af i sidste ende.

Henrik Rothe: Det har vi simpelthen ikke ressourcer til, og vi har heller ikke det fornødne regelgrundlag, for selvom konkursloven blev ændret i 2006, og der var ny bekendtgørelse om tilsyn i høring i 2008 sendt ud af Justitsministeriet, så er der aldrig kommet en ny bekendtgørelse. Så vi er lidt i et regelvakuum.

[...]

[Tidskode 34:18]

Henrik Rothe: Det kan jo skade både kreditorerne og dermed også skyldneren, som jo så står tilbage med en større udækket gæld, hvis ikke tingene flytter sig, som de skal, og at aktiverne ikke bliver realiseret optimalt.

Speak: Både SKAT og skifteretterne ændrer altså nu reglerne, så tilsynet med kuratorerne bliver skærpet. Mens tilsynet har været mangelfuldt, har Bent Nilsson i årevis forsøgt at råbe myndighederne op, mens han har kæmpet mod Kammeradvokaten.

[Tidskode 34:54] Én af de ting, han har forsøgt at råbe op om gentagne gange, som, han mener, har kostet statskassen dyrt, handler om moms. Det der bliver beskrevet som ”momsmodellen”.

I boet efter E. & B. Nilsson står der syv millioner kroner. De penge skal bruges, hvis der opdages fejl og mangler - det kaldes garantisager - på de byggerier, der er solgt før konkursen. Kurator har valgt ikke at overtage ansvaret for byggerierne, så de krav, der måtte komme, står et forsikringsselskab for at udbedre. De har råderet over pengene på kontoen, hvis der skulle være fejl. [tidskode 35:33] Her laver [Kurator A] en aftale med forsikringsselskabet om at køre regningerne for håndværkere igennem boet for at undgå at betale moms. Og det er den aftale, Bent Nilsson mener, er ulovlig. I 2007 forsøger han at klage over aftalen ved domstolene. En aftale, der i dommen bliver beskrevet som ”momsmodellen”. ”

Her vises i skærbilledet et tekstuddrag fra Holbæk Skifterets kendelse af 20. november 2007 vedrørende konkursboet Bent Nilsson. Følgende uddrag af kendelsen er fremhævet i udsendelsen: ”Momsmodellen” er i overensstemmelse med aftale herom med skattemyndighederne. ” Udsendelsen fortsætter:

”Speak: Her [ved domstolene] taber Bent Nilsson sagen. Kuratorerne påstår nemlig, at:

Der læses igen fra kendelsen: ”Momsmodellen” er i overensstemmelse med aftale herom med skattemyndighederne. ” [Af skærbilledet ses [Kurator A]s underskrift. ]

Speak: Kuratellet påstår altså, at de har en aftale med SKAT om den såkaldte ”momsmodel”. Bent Nilsson spørger til aftalen med SKAT allerede for syv år siden, men han får aldrig svar. Søren Engers er dog ikke i tvivl om, hvad momsmodellen medfører.

Søren Engers Pedersen: Jeg udlægger teksten på den måde, at man forsøger at friholde forsikringsselskabet for den belastning, som momsen vil gøre, og det gør man ved at snige den ind over konkursboet, uden at man er berettiget til det.

[Tidskode 36:37]

Speak: Momsmodellen er en konstruktion, som Kammeradvokaten laver med forsikringsselskabet om de fejl og mangler, der skulle udbedres for byggerierne. De såkaldte ”garantisager”. Forsikringsselskabet skal selv betale håndværkerne. Det er regninger med moms, som håndværkeren så afleverer i statskassen, men da forsikringsselskabet ikke selv er momsregistreret, kan de ikke få momsen tilbage, altså ingen momsrefusion. Her er det så, at ”Momsmodellen” går ud på, at Kammeradvokaten kiler sig ind imellem forsikringsselskabet og håndværkerne. Regningerne bliver så sendt gennem konkursboet, der jo kan få momsen tilbage. [tidskode 37:35]

På den måde får konkursboet en halv million kroner tilbage i moms, som de ellers ikke ville kunne få. Problemet er bare, at de aldrig skulle have haft de penge ifølge Søren Engers.

Søren Engers Pedersen: Det går jo i sidste ende ud over statskassen, fordi det er jo et momsbeløb, som ikke burde have været udbetalt, fordi forsikringsselskabet kan ikke få momsen. De er ikke momsregistreret, og når man så får det udbetalt i et konkursbo med urette, ja, så er det jo statskassen, der mister de penge.

[tidskode 37:43]

[Kurator A]: Jamen, der tager Søren Engers fejl. Det er min opfattelse – det er SKATs opfattelse – at Søren Engers er galt afmarcheret på det punkt. Og set med mine øjne er det i virkeligheden relativt enkelt, fordi det, Søren Engers overser, er, at de udgifter, der knytter sig til momsen på de 512.000 kroner. Det er udgifter, der er afholdt og betalt af konkursboets aktiver, nemlig den pantsatte konto.

Interviewer: Du siger, det er SKATs opfattelse. Hvad bygger du det på?

[Kurator A]: At delmomsregnskabet har været forelagt for SKAT. Jeg har set korrespondance imellem min medkurator og SKAT omkring de her spørgsmål tilbage i 2010, 2011. Og den korrespondance fører i hvert fald mig til at sige, at de ting, vi taler om her, de har været fuldt belyst for SKAT på daværende tidspunkt, og med den viden har man godkendt delmomsregnskabet.

Speak: Efter interviewet med [Kurator A] beder vi om at se den aftale, som kuratellet har påstået i retten, at de har lavet med SKAT. Den aftale, Bent Nilsson siger, at han ikke har kunnet få udleveret de sidste syv år. Efter en uges tid får vi den tilsendt. Det viser sig ikke at være en aftale mellem kuratellet og SKAT, men en årelang mail-korrespondance mellem de to parter, hvor SKAT stiller en lang række kritiske spørgsmål. I første omgang afviser SKAT at udbetale den moms, konkursboet kræver tilbage, men efter et års tovtrækkeri giver SKAT sig og udbetaler den halve million. Søren Engers fastholder, at kuratellet ikke har ret til den halve million.

Søren Engers Pedersen: [...] i første omgang burde det jo have været kurator, der tog det alvorligt, men man kan da også godt savne, at man fra domstolens side havde givet det en chance. Havde valgt at sige: Jamen lad os nu lige se, hvad er det, der foregår momsmæssigt? Og er det så også, som det skal være? Er det i overensstemmelse med momsloven?

Speak: Bent Nilsson selv har aldrig været i tvivl om, at han en dag vil vinde. Her 10 år efter er han da også klar i mælet om, hvordan han selv ser sagen.

Bent Nilsson: Det er jo et millionbeløb, vi taler om. Det er jo ikke 26,45 kroner for en lille faktura. Det er jo rigtig mange penge.

Speak: Hvad tænker du om, at det er SKATs egen advokat, der står bag det her?

Bent Nilsson: Ja det er grotesk, og det er grotesk, at jeg ikke har mulighed, at der simpelthen er kortsluttet, jeg kan jo ikke få Told og Skat til at hjælpe mig, de skulle have hjulpet mig som myndighed og være med til at sikre, at pengene ikke fossede ud af SKATs kasse, men de sidder og dækker over Kammeradvokaten, for det er jo deres advokat.

Speak: Bent Nilsson vil nu forsøge at få genoptaget sin sag

[...]

[Tidskode 41:00]

Speak: Det er skatteministeren, der har det øverste ansvar for SKAT og dermed for, at kuratorerne har været undtaget momsloven de sidste 20 år. Men ministeren stoler på SKAT, når de siger, at statskassen ikke er gået glip af penge på grund af ordningen?

Benny Engelbrecht, Skatteminister, Socialdemokraterne: I det endelige provenu, er der ikke noget, der tyder på – i hvert fald som det er oplyst over for mig – at der skulle være nogen forandringer omkring.

Speak: Alligevel glæder skatteministeren sig over, at der nu bliver sat en stopper for kuratorernes særstatus.

[...]Speak: Skatteministeren har ikke tænkt sig at undersøge, hvad de sidste 20 års praksis har betydet for statskassen. [Tidskode 42:32 vedrørende kreditorernes penge] Bent Nilssons sag er bare én, ud af de 45.000 konkurser de sidste ti år, der er endt på advokaternes tag-selv-bord. ”

Udsendelsen blev tillige gjort tilgængelig på dr.dk.

Kammeradvokaten klagede den 4. juni 2015 over udsendelsen til DR, der afviste klagen den 3. juli 2015. Klagen er modtaget i Pressenævnet den 25. august 2015.

Yderligere oplysninger

Konkursboet efter selskabet E. & B. Nilsson A/S

Bent Nilssons selskab, E. & B. Nilsson A/S, blev erklæret konkurs i december 2004.

Skifteretten i Sø- og Handelsretten afsagde den 3. august 2011 kendelse vedrørende konkursboet E. & B. Nilsson A/S, hvor advokat [Kurator A] og [Kurator B] var kuratorer. I denne sag havde Bent Nilsson bl.a. anført, at skifteretten skulle pålægge kuratellet at lade sig momsregistrere. Skifteretten udtalte herom:

”Skifteretten finder ikke, at der, efter det for skifteretten nu oplyste, er grundlag for i medfør af konkursloven § 127 at pålægge kuratellet at lade sig momsregistrere. ”

Bent Nilsson kærede kendelsen til Østre Landsret, som den 2. december 2011 stadfæstede Sø- og Handelsrettens afgørelse med bl.a. følgende bemærkning:

”[...] Det er ikke for landsretten dokumenteret, at indkærede i henhold til momsloven har været forpligtet til at lade sig momsregistrere, og landsretten finder på den baggrund ikke grundlag for at tilsidesætte skifterettens afgørelse, hvorefter kuratellet ikke i medfør af konkurslovens § 127 pålægges at lade sig momsregistrere.”

#### Konkursboet efter Bent Nilsson personlig

Bent Nilsson blev i januar 2005 erklæret personlig konkurs på baggrund af en begæring indgivet af BG Bank A/S. Som kurator i det personlige konkursbo blev [Kurator A] indsat, og i april 2007 blev [Kurator B] tillige indsat som medkurator.

Holbæk Skifteret afsagde kendelse den 20. november 2007 vedrørende konkursboet Bent Nilsson. Bent Nilsson havde nedlagt påstand om, at [Kurator B] var inhabil og skulle fratræde som kurator, og havde til støtte herfor bl.a. anført: ”at den af begge kuratorer anvendte ”momsmodel”, hvor nærværende bo ikke er momsregistreret, er ulovligt.”

Kurator [Kurator B] anførte, at han ikke var inhabil, og anførte endvidere bl.a.:

”Momsmodellen” er i overensstemmelse med aftale herom med skattemyndighederne. Det er korrekt, at denne model i et vist begrænset omfang medfører, at boet mister nogle renteindtægter.”

Skifteretten tog ikke Bent Nilssons påstand om at afsætte [Kurator B] til følge. Af skifterettens kendelse fremgår blandt andet følgende vedrørende ”momsmodellen”:

”Endelig findes den omtalte ”momsmodel”, der efter det af kuratorerne oplyste er etableret efter aftale med skattemyndighederne, ej heller at kunne medføre inhabilitet efter konkurslovens § 238, hvorfor skyldneren Bent Albin Nilssons påstand om at afsætte [Kurator B] som kurator i skyldnerens personlige konkursbo tages ikke til følge.”

#### SKATs Juridiske Vejledning

Af SKATs juridiske vejledning af 30. januar 2015 punkt D. A. 20.1.1. ”Momsregistrering ved fortsat drift af fallentens virksomhed” fremgår bl.a. følgende:

”Konkursboet fortsætter driften af fallentens virksomhed

[...]

Hvis konkursboet fortsætter driften af den tidligere momspligtige virksomhed, bliver konkursboet, ved kurator, ansvarlig for denne fortsatte drift. Kurator skal derfor momsregistrere konkursboet, således at boet kan afregne moms af den fortsatte drift.

[...]

Hvis boet kun fortsætter driften af virksomheden i en kortere periode, kan kurator afmelde konkursboets momsregistrering, når de momspligtige aktiviteter (den fortsatte drift) er ophørt. Momstilsvaret for perioden efter afmeldelsen skal indberettes på en efterangivelse. Se afsnit D. A. 20.2.2.

Virksomheden er ophørt inden eller på tidspunktet for konkursen

Hvis virksomhedens drift er ophørt inden – eller samtidig med, der er afsagt konkurs dekret, indskrænker konkursbehandlingen sig til at opgøre boets formue ved realisation af konkursboets aktiver og foretage en fordeling af denne mellem kreditorerne i henhold til konkursordenen. –I denne situation skal konkursboet ikke momsregistreres (understreget her - Pressenævnet). I forbindelse med konkursboets afslutning udarbejder kurator et momsregnskab, hvori boets endelige momstilsvaret opgøres. Momstilsvaret angives herefter til SKAT på en efterangivelsesblanket. ”

#### Ministersvar

Kammeradvokaten har indsendt Skatteministerens svar af 11. maj 2015 på spørgsmål 597, 614 og 694 til Retsudvalget.

Af Skatteministerens svar på spørgsmål 597 ”Ministeren bedes redegøre for, hvorfor konkursboer ikke tidligere har skullet være momsregistreret, og hvad baggrunden var for, at SKAT ændrede denne praksis, så de fremover skal være det? ” fremgår det:

”[...]

I januar 2015 blev de momsmæssige problemstillinger, der er særlig relevante ved behandlingen af et konkursbo, samlet i et særskilt afsnit i den juridiske vejledning. I den forbindelse blev SKAT opmærksom på, at den hidtidige praksis vedrørende momsregistrering af konkursboer rejser en række spørgsmål. SKAT havde således fået en række henvendelser, der viste, at blandt andet sondringen mellem, hvornår der er tale om drift af virksomhed, og hvornår der er tale om afvikling af virksomhed, kan være vanskelig. Herudover forekom det ikke hensigtsmæssigt, at et konkursbo, som skal betale moms af solgte aktiver, ikke er momsregistreret.

På den baggrund vurderede SKAT, at der burde ske en ændring af praksis. Praksisændringer i SKAT sker ved udsendelse af et styresignal, og SKAT har den 10. april 2015 offentliggjort et udkast til styresignal på SKATs høringsportal på SKAT.dk.

Styresignalet indebærer, at alle konkursboer, der leverer varer og ydelser, skal være momsregistreret. Det gælder, uanset om leveringen sker som led i drift af virksomhed eller afvikling af virksomhed. ”

Af Skatteministerens svar på spørgsmål 614 ”Vil ministeren redegøre for den såkaldte momsmodel, som [Kurator A] i tv-udsendelsen ”Advokaternes tag-selv-bord” den 13. april 2015 oplyste blev brugt i konkursboer efter aftale med SKAT, herunder den praktiske brug og hvilket lovgrundlag modellen byggede på, samt den faktiske konsekvens for betaling af opkrævet moms i boet? ” fremgår det:

”[...] Konkursboet, der er omtalt i tv-udsendelsen (”Advokaternes tag-selv-bord”), havde et indestående, som var pantsat til sikkerhed for garantiselskabets krav. Ved at medvirke til at afhjælpe manglerne, fik boet nedbragt de stillede garantier og dermed blev en del af det pantsatte indestående i pengeinstituttet frigivet. Da afhjælpning af manglerne er foretaget af konkursboet, ved at konkursboet har antaget håndværkere, som er betalt af konkursboets midler, har boet efter de gældende regler fradrag for den moms, som knytter sig til håndværkernes regninger. [...]”

Af Skatteministerens svar på spørgsmål 694 ”Ministeren bedes redegøre for, hvor længe SKAT har fastholdt en praksis, hvor konkursboer ikke momsregistreres, samt vurdere hvor mange penge staten har mistet i tabte indtægter i den anledning” fremgår det:

”[...] Der er tale om en mangeårig administrativ praksis i SKAT. Efter den hidtidige praksis, der er beskrevet i den juridiske vejledning, er der pligt til momsregistrering, hvis konkursboet fortsætter driften af den tidligere momspligtige virksomhed, fx fordi de igangværende ordrer skal opfyldes. Omvendt skal et konkursbo, der blot afvikles, fx ved salg af konkursboets aktiver, ikke momsregistreres [...]

Den hidtidige praksis fritager ikke konkursboer, der ikke er momsregistreret, for at afregne den moms, som boet har opkrævet. Det forhold, at den administrative praksis har fritaget nogle konkursboer for momsregistrering, har således ikke i sig selv medført, at konkursboet har været fritaget for afregning af moms. Momsafregningen i konkursboer, der ikke er momsregistrerede, kan ske løbende, som udgangspunkt ved såkaldte efterangivelser og senest ved den afsluttende ansættelse af boet. Staten kan derfor ikke umiddelbart siges at være gået glip af momsindtægter alene som følge af manglende momsregistrering. Der kan dog være tale om likviditetsforskydning og rentetab afhængigt af, hvordan momsen ville være afregnet ved en momsregistrering. [...]”

## 2 Parternes synspunkter

### 2.1 Kammeradvokatens synspunkter

#### 2.1.1 Kritikpunkter

Advokat Erik Nyborg har anført, at de kritikpunkter, der fremdrages i relation til E. & B. Nilsson A/S’ konkursbo, alle har været godkendt konkret af SKAT, og spørgsmålet om momsregistrering har været genstand for domstolsbehandling, således at der foreligger en endelig, ikke appellerbar afgørelse (Østre Landsrets kendelse af 2. december 2011) om, at Kammeradvokatens behandling af momsregistreringen har været korrekt.

Når DR i en sådan faktisk situation, som DRs journalister har været bekendt med, vælger at fastholde et synspunkt om, at momsloven er overtrådt, at staten har mistet penge herved og endda at indikere, at Kammeradvokaten i et eller andet omfang skulle have tilegnet sig disse penge, er DR gået ud over enhver grænse for korrekt og fair journalistik, og har overtrådt reglerne for god presseskik.

Det centrale i klagen er, at udsendelsen i sin helhed ved kombinationen af speak-udtalelser og interview-indslag skaber et overordnet indtryk af, at Kammeradvokaten har overtrådt momsloven, dels ved ikke at momsregistrere E. & B. Nilsson A/S’ konkursbo, dels ved at opnå fradrag for momsen på nogle nærmere angivne håndværkerregninger, og at staten herved har lidt et tab, og at disse penge er tilfaldet Kammeradvokaten.

Noget sådant ville dels indebære en strafbar overtrædelse af momsloven, dels have karakter af faglige fejl. Fremsættelsen af så alvorlige beskyldninger kræver en særdeles god dokumentation. En sådan har DR ikke haft. Tværtimod er situationen den, at det via såvel retsafgørelser som ministersvar klart er dokumenteret, at beskyldningerne er urigtige. Advokat Erik Nyvang har stillet spørgsmål ved DRs brug af ”ekspert”-kilder på momsområdet og henvist til, at Søren Engers Pedersen hverken har en juridisk eller revisionsmæssig uddannelse.

DRs overtrædelser af reglerne for god presseskik - og dermed de punkter klagerne navnlig anmoder Pressenævnet om at udtale kritik - er gengivet i det følgende.

### 2.1.2 Omtale vedrørende momsregistrering af konkursboet E. & B. Nilsson A/S

Overtrædelser af punkt A. 1 i de vejledende regler for god presseskik vedrører navnlig DRs omtale af SKATs og domstolenes praksis vedrørende momsregistrering og kuratorernes honorarer. Der henvises til følgende ukorrekte informationer:

Ved i en speak urigtigt at oplyse, at kendelserne fra Sø- og Handelsretten og Østre Landsret om momsregistrering specifikt er begrundet i, at kuratellet skulle have en aftale med SKAT herom uden samtidig at fremlægge det grundlæggende faktum, at det var i overensstemmelse med SKATs administrative praksis igennem næsten 20 år (siden 1996). Kun et ganske kort citat bringes i relation SKATs praksis.

Forud for 1996 var praksis, at konkursboer var momsregistrerede, hvilket medførte et omfattende administrativt arbejde for såvel SKAT som for kuratorerne med kvartalsmæssige momsangivelser, som typisk var såkaldte nul-angivelser. Formentlig derfor blev den ovenfor beskrevne praksis indført af SKAT i 1996.

Sø- og Handelsretten og Østre Landsrets kendelser er ikke baseret på, at der eksisterer en aftale om, at boet ikke skulle momsregistreres, men er tværtimod helt generelle, netop fordi det var i overensstemmelse med praksis, at konkursboer i tilfælde som det foreliggende ikke momsregistreredes (tidskode 18:30).

SKATs beskrivelse af praksis, som fremgår af Den Juridiske Vejledning fra januar 2015, blev ikke indført i vejledningen som noget nyt, men var blot en publicering af den eksisterende, gamle praksis. Dette fremgår af det simple forhold, at afsnittet ikke angiver noget ikrafttrædelsestidspunkt, hvilket ville have været tilfældet, hvis der var tale om en ny praksis. I en sådan situation ville der i øvrigt forinden en eventuel ny praksis' ikrafttræden være blevet udsendt et såkaldt styrebrev, hvilket først skete i juli 2015, og SKATs praksisændring gælder med virkning fra 1. oktober 2015.

Der er videre henvist til følgende udsagn:

Ved i et interview urigtigt at angive, at man slår et hul i statskassen, og i en speak urigtigt at angive, at Kammeradvokaten ved ikke at have foretaget momsregistrering af det omhandlede konkursbo har foretaget samlet indberetning af moms i stedet for kvartalsvis indberetning, som "sort virksomhed", som sammenlignes med "sort arbejde", uagtet at denne fremgangsmåde har været anvendt i titusinder af konkursboer igennem 20 år med SKATs accept. Dette klagepunkt fremhæves, og speaken er ikke – således som DR anfører – formuleret som et eksempel, men som en konkret beskyldning mod Kammeradvokaten (tidskode 14:17),

Ved via et interview urigtigt at betegne den manglende momsregistrering som et ganske alvorligt lovbrud og en alvorlig overtrædelse af momsloven (tidskode 17:25), og

Ved via en indklipning af en udtalelse fra Søren Engers Pedersen om, at den manglende momsregistrering har gjort konkursboerne til et tag-selv-bord for kuratorerne, urigtigt at fremkalde det indtryk, at kuratorerne og dermed Kammeradvokaten har opnået en gevinst herved (tidskode 24:15).

Advokat Erik Nyvang har herudover henvist til en udtalelse af 15. april 2015 fra Kuratorforeningen og Foreningen for Danske Insolvensadvokater.

Omtalen af momsfradrag for håndværkerregninger i konkursboet E. & B. Nilsson A/S

DR har navnlig tilsidesat god presseskik ved via et generelt formuleret speak urigtigt at angive, at Kammeradvokaten uretmæssigt får penge op af statskassen (tidskode 01:42) og ved i et speak urigtigt

at angive, at Kammeradvokaten har foranlediget, at konkursboet fra det offentlige har modtaget en halv million kroner tilbage i moms, som konkursboet ikke skulle have haft (tidskode 34:54).

#### 2.1.4 Retten i Holbæks kendelse fra 2007

Ved to gange at have fremvist et afsnit fra en kendelse af 20. november 2007 fra Retten i Holbæk, hvor sidste linje, der viser, at kendelsen handler om noget andet, end DR gør gældende, er masket af. Kendelsen er ikke en kendelse i sagen om det konkursbo udsendelsen omhandler (E. & B. Nilsson A/S under konkurs), men er derimod en kendelse i Bent Nilssons personlige konkursbo. DR har været i besiddelse af kendelsen inden udsendelsen og har ikke alene været bekendt med, at kendelsen omhandlede noget andet, men DR har også bevidst forsøgt at skjule dette ved at fjerne en sætning om mistede renteindtægter. Det er således åbenbart urigtigt, når DR inkluderer spørgsmålet om fradragsret for håndværkerudgifter under betegnelsen ”momsmodellen” i kendelsen. Herved har DR vildledt seerne (tidskode 34:54),

Ved herefter at have anvendt samme kendelse til urigtigt at angive, at kuratellet over for Retten i Holbæk har afgivet en usand forklaring om, at foretagelsen af et momsfradrag for håndværkerregninger i et konkursbo beroede på en aftale med SKAT (samme tidskode), og

Ved herefter at have kritiseret Kammeradvokaten for ikke at kunne bevise at have en sådan aftale med SKAT (samme tidskode).

#### 2.1.5 Midler fra konkursboerne

Kammeradvokaten har henvist til udtrykket ”Advokaternes tag-selv-bord” og anført, at god presseskik er tilsidesat ved urigtigt at angive, at kreditorernes penge oftest ender i advokaternes lommer (tidskode 0:25), og

ved i et speak som ”outro” på udsendelsen (tidskode 42:32) at angive, at Bent Nilssons sag er endt på advokaternes tag-selv-bord, hvilket må forstås som en overskrift om, at Kammeradvokaten har tilegnet sig penge fra konkursboet, hvilket der ikke er dækning for i udsendelsen. Udsendelsen fremtræder som en udsendelse om momsmæssige spørgsmål, og udtalelsen om et tag-selv-bord må derfor opfattes som en udtalelse om, at kuratorerne, herunder Kammeradvokaten, i konkurssager har tilegnet sig momspenge. DR henviser da også selv til Søren Engers Pedersens udtalelse, hvor han vedrørende spørgsmålet om momsregistrering anvender tag-selv-bords analogien.

For så vidt angår henvisningen til Sø- og Handelsrettens præmisser i sagen om Ejendomsselskabet Sandgården ApS, så går disse præmisser netop ud på, at der ikke er tale om noget tag-selv-bord, og kendelsen viser da også, at der netop sker en reel domstolsprøvelse i den enkelte sag af, om det honorar kurator beder om, er passende i forhold til konkurslovens salærparametre. At døbe udsendelsen ”Advokaternes tag-selv-bord” med henvisning til disse præmisser tangerer derfor decideret fejlцитat, hvor præmisserne tages til indtægt for det modsatte af, hvad de går ud på.

#### 2.1.6 Fakturaer udstedt af konkursboet E. & B. Nilsson A/S

DR har overtrådt punkt A. 3 i de vejledende regler for god presseskik ved ikke at forelægge konkrete fakturaer og omtalen af Ejendomsselskabet Sandgården ApS’ konkursbo for Kammeradvokaten.

Ved ikke at have foreholdt [Kurator A] de fakturaer, der angives at være fejlagtige, hvorved [Kurator A] fik frataget muligheden for at oplyse, at fakturaerne ikke var udført af Kammeradvokaten.

Forud for interviewet anmodede [Kurator A] skriftligt om at få tilstillet kopier af eventuelle konkrete dokumenter, som han i interviewet skulle forholde sig til. Han meddelte videre, at han kun kunne udtale sig om forhold, han havde personligt kendskab til. Det er kritisabelt, at [Kurator A] ikke foreholdes dels fakturaerne, dels det forhold, at disse ikke hidrører fra Kammeradvokaten (tidskode 17:25).

#### 2.1.7 Omtalen vedrørende Ejendomsselskabet Sandgården ApS' konkursbo

Ved ikke at have foreholdt Kammeradvokaten påstanden fra [Person C] om, at kuratorerne i Ejendomsselskabet Sandgården ApS' konkursbo ikke skulle have reageret på en liste over aktiver fremsendt fra [Person C], idet Kammeradvokaten herved blev frataget muligheden for at korrigere denne faktuelte forkerte oplysning. [Kurator A]s udtalelser i udsendelsen omhandler spørgsmålet om, hvorvidt det var rimeligt, at kuratorerne brugte tid og omkostninger på at eftersøge en række specifikke aktiver i konkursboet. DRs udokumenterede angivelse af, at Kammeradvokaten forud for interviewet skulle have erklæret, at man ikke ønskede at gå i detaljer i denne sag, er urigtig (tidskode 28:11),

Ved ikke at have foreholdt Kammeradvokaten [Person C]s påstand om, at der ikke var penge tilbage i konkursboet, men kun til kuratorerne, idet klagerne dermed fik frataget muligheden for at oplyse, at der i konkursboet var blevet udbetalt flere hundrede millioner kroner til pantekreditorerne.

I konkursboet var, som i de fleste konkursboer, langt de fleste aktiver pantsat. Kuratorernes opgave er i en sådan situation også at realisere de pantsatte aktiver, hvilket har resulteret i udbetaling af flere hundrede millioner kroner til pantekreditorerne, som også er kreditorer. En stor del af kuratorhonoraret har været betaling for dette arbejde, som reelt ikke betales af konkursboet, men af pantekreditorerne, idet konkursboet modtager et honorar fra pantekreditorerne for administrationen af de pantsatte aktiver.

DR har erkendt, at det var en fejl at oplyse, at pantekreditorerne ikke modtog penge fra konkursboet, og DR har foreslået at indrykke en tekst på DRs hjemmeside om, at der i konkursboet fremkom penge til pantekreditorerne og angive det samme i en eventuel genudsendelse. Dette anses for utilstrækkeligt, og det fastholdes, at DR skal meddeles kritik på dette punkt (samme tidskode).

#### DRs synspunkter

##### 2.2.1 Udsendelsens problemstillinger

DR har blandt andet anført, at udsendelsen overordnet omhandler tre problemstillinger: a) momsregistreringer af konkursboer, b) momsmodellen – fradragsret for håndværkerudgifter og c) tilsynet med kurators salærer i konkurser.

Selve udsendelsen tager afsæt i en række tvister, som Bent Nilsson har haft med Kammeradvokaten, som har været kurator i byggefirmaet E. & B. Nilsson A/S, som var ejet af Bent Nilsson, og hvor der ifølge flere uafhængige eksperter har været forhold, som ikke er i overensstemmelse med reglerne på området. Det er af offentlig interesse at sætte fokus på, om behandlingen af konkursboer i Danmark foregår efter reglerne.

Sagen er relevant, fordi Kammeradvokaten udover at varetage behandlingen af konkursboer også er juridisk rådgiver og advokat for staten, herunder SKAT.

DRs hovedkilde Søren Engers Pedersen er medforfatter til værket "Moms bind 1-3". Derudover er han forfatter til en lang række artikler om moms- og afgiftsmæssige forhold. Endelig er han fagansvarlig på masteruddannelsen i skat på CBS.

### 2.2.2 Omtalen vedrørende momsregistrering af konkursboet E. & B. Nilsson A/S

Intet sted i udsendelsen påstår DR, at staten har mistet indtægter, fordi Kammeradvokaten har overtrådt momsloven, og at disse indtægter i stedet er tilfaldet Kammeradvokaten. Det er heller ikke et indtryk, som udsendelsen med rimelighed kan siges at efterlade hos seeren.

Det er væsentligt at bemærke, at udsendelsen undersøger, om SKATs praksis og senere vejledning på området var i overensstemmelse med momsloven.

Det fremgår af udsendelsen, at to eksperter har vurderet, at den manglende momsregistrering var i strid med momsloven. En kritik som DR videreformidlede i udsendelsen. Samtidig udtalte den ene af de to bekymring for, om den manglende registrering kan have kostet staten eller kreditorerne indtægter, fordi den manglende registrering og indberetning af indgående og udgående moms øger risikoen for fejl.

DR har forelagt disse udtalelser for Kammeradvokaten, og Kammeradvokaten er i udsendelsen citeret for at udtale, at Bent Nilsson ikke har ret, og at Kammeradvokaten har fulgt SKATs vejledning, og afviser, at det skulle have haft nogle konsekvenser for den endelige momsindberetning, herunder tab for statskassen.

Derudover fremgår det af udsendelsen, at Bent Nilsson har tabt kampene ved domstolene med hensyn til den manglende momsregistrering. DR henviser bl.a. til følgende speak: ”Bent Nilsson tager derfor endnu en gang kampen op med Kammeradvokaten. Bent Nilsson mener, at boet skal registreres. Men det er en kamp, han taber igen.”

Kammeradvokaten gør gældende, at det er i strid med god presseskik, når det af udsendelsen fremgår, at Kammeradvokaten skulle have haft en aftale med SKAT, og at det ikke af udsendelsen fremgår, at Kammeradvokaten har handlet i overensstemmelse med SKATs praksis. Det bestrides af DR.

Formuleringen i Sø- og Handelsrettens Skifterets kendelse af 3. august 2011 ”efter det for skifteretten nu oplyste” sammenholdt med Bent Nilssons forklaring understøtter, at Kammeradvokaten over for skifteretten oplyste, at Kammeradvokaten havde en aftale med SKAT omkring momsregistreringen.

DR er ikke enig med Kammeradvokaten i, at DR ignorerer det forhold, at Kammeradvokaten har handlet i overensstemmelse med SKATs praksis og senere vejledning. Kammeradvokaten er citeret for, at der er hjemmel i SKATs juridiske vejledning.

Det fremgår tydeligt af DR speaken, at Kammeradvokaten har handlet i overensstemmelse med SKATs praksis, og at programmet forsøger at undersøge hjemlen for SKATs praksis. Det kan SKAT dog ikke komme nærmere ind på (tidskode 18:30).

DR har herudover anført, at:

Denne del af udsendelsen omhandler spørgsmålet om, hvorvidt konkursboer skal momsregistreres eller ej (tidskode 14:17 og 16:49). Søren Engers Pedersens udtalelse ”at man slår et hul i statskassen” fremgår i den del af udsendelsen, der diskuterer, hvorfor det er vigtigt at momsregistrere sig og afregne momsen løbende. Altså, hvis et konkursbo ikke afregner salgsmomsen løbende, men først ved afslutningen af boet, mens en momsregistreret køber får købsmomsen retur fra SKAT umiddelbart efter købet, så kan der opstå ”hul i statskassen”. Udtalelsen er med for at illustrere den cyklus kuratorerne bryder, når de først afleverer eventuelt skyldig moms ved afslutningen af boet. Der skabes en ubalance, og det er den Søren Engers Pedersen gør opmærksom på.

Udtalelserne om ”sort arbejde” og ”svindelsager” fremstår tydeligt i programmet som eksemplificering på, hvad det vil sige at udstede en faktura uden moms. Dette er ikke faktisk forkert, og det er heller ikke i strid med god presseskik at komme med sådanne eksempler.

Det fremgår af udsendelsen, at både SKAT og domstolene har accepteret den manglende momsregistrering, og Kammeradvokaten udtaler også i programmet, at momsen er afregnet korrekt i de to konkrete eksempler i udsendelsen. DR påstår ikke, at det ikke skulle være tilfældet.

DRs speak har fuld dækning i den kritik, der rejses af DRs kilder i udsendelsen, og fremstår tydeligt som en videreformidling af den rejste kritik.

DRs anden hovedkilde juraprofessor Dennis Ramsdahl Jensen har også bekræftet Søren Engers Pedersens vurdering af den manglende lovhjemmel til SKATs praksis. DR har således i overensstemmelse med god presseskik efterprøvet Søren Engers Pedersens udtalelser i programmet.

Kammeradvokaten problematiserer det forhold, at ingen af de to medvirkende eksperter forholder sig til SKATs vejledning på området. Hertil bemærkes, at de to medvirkende eksperter alene forholder sig til lovligheden af SKATs praksis, uanset om denne fremgår af SKATs vejledning eller ej.

### 2.2.3 Omtalen af momsfradrag for håndværkerregninger i konkursboet E. & B. Nilsson A/S

Kammeradvokaten gør ydermere gældende, at konkursboet utvivlsomt havde fradragsret for momsen på håndværkerregningerne, og at det af udsendelsen – i strid med de faktiske forhold – fremgår, at Kammeradvokaten havde indgået en aftale med SKAT om fradragsret vedrørende håndværkerregningerne. Dette bestrides af DR.

Udsendelsen undersøger om det er i overensstemmelse med momslovgivningen, at Kammeradvokaten har modtaget momsrefusion på en række fakturaer, som dækker over udgifter til udbedring af fejl og mangler, som forsikringsselskabet var forpligtet til at afholde.

Søren Engers Pedersen har på baggrund af en gennemgang af sagens omfattende materiale vurderet, at Kammeradvokatens momsrefusion er i strid med momslovgivningen. Søren Engers Pedersen er også blevet forelagt både SKATs og Kammeradvokatens begrundelser for, hvorfor fradraget var lovligt, men han har fastholdt sin kritik (tidskode 01:42).

DR har forelagt denne kritik for Kammeradvokaten, som afviser kritikken under henvisning til, at Søren Engers Pedersen overser, at det er udgifter, afholdt af boets aktiver fra den pantsatte konto, der genererer momsen på 512.000 kroner.

Speaken er en videreformidling af den kritik, der rejses af uafhængige eksperter i udsendelsen, og refererer bl.a. til denne udtalelse fra Søren Engers Pedersen:

”Ja, men det går i sidste ende udover statskassen. For det er jo et momsbeløb, som ikke burde have været udbetalt, for forsikringsselskabet kan ikke få momsen, de er ikke momsregistreret. Og når man så får det udbetalt i et konkursbo med urette, ja så er det jo statskassen, som mister de penge.”

DR har forelagt dette for Kammeradvokaten, som i udsendelsen er citeret for at udtale følgende:

”Jamen, der tager Søren Engers fejl. Det er min opfattelse, det er SKATs opfattelse, at Søren Engers er galt afmarcheret på det punkt, og set med mine øjne er det i virkeligheden relativt enkelt, fordi det Søren

Engers overser, er, at de udgifter der knytter sig til momsen på de kr. 512.000, det er udgifter der er afholdt og betalt af konkursboets midler. ”

Kammeradvokaten gør gældende, at udsendelsen i strid med god presseskik giver indtryk af, at den manglende momsregistrering skulle have medført et tab for statskassen, og at pengene i stedet skulle være tilflydt kuratorerne, herunder Kammeradvokaten. Det bestrides af DR, der har henvist til følgende citat fra Søren Engers Pedersen:

”Latent, så kan der, kan samfundet have mistet en del momspenge på dem. Det kan også være, det er kreditorerne, der har mistet pengene. Problemet er, at med den behandling de har fået, jamen, så er det så usikkert, hvad vej pengene går. ”

Søren Engers Pedersen efterfølges af DRs speak, hvor DR understreger, at den manglende momsregistrering medfører en større risiko for fejl, og at SKATs kontrol dermed bliver vanskeliggjort. Tilsvarende er SKAT citeret for at udtale følgende:

”Der er i hvert fald ikke noget, der indikerer, at vi over de seneste tyve år, hvor den anden praksis har været gældende, ikke har de penge i Statskassen, som vi skulle have i kassen” (tidskode 24:15).

DR har efterprøvet Søren Engers Pedersens kritik ved at forelægge ham Kammeradvokatens svar på den rejste kritik. Han har dog fastholdt sin kritik. DR konkluderer ikke, om Søren Engers eller Kammeradvokaten har ret, men fremlægger loyalt begge synspunkter i sagen.

Det bemærkes i den forbindelse, at SKAT selv betegner deres mangeårige praksis som uhensigtsmæssig, og at SKAT har ændret praksis (tidskode 34:54).

#### 2.2.4 Retten i Holbæks kendelse fra 2007

Kammeradvokaten gør gældende, at den i Retten i Holbæks kendelse af 20. november 2007 omtalte momsmodel alene vedrører momsregistreringen af konkursboet og ikke tillige boets ret til momsrefusion på fakturaer, som er omfattet af nogle garantistillelser. Det bestrides af DR.

Kendelsen omhandler både spørgsmålet om momsfradragsret for konkursboet på nogle håndværkerregninger og udskydelse af tidspunktet for momsregistrering af boet.

#### 2.2.5 Midler fra konkursboerne

Kammeradvokaten gør gældende, at det af udsendelsen fremgår, at kuratorerne, herunder Kammeradvokaten, har tilegnet sig penge, og en sådan påstand er i strid med god presseskik. Det bestrides af DR.

Speaken skal ses i sammenhæng med den kritik, der rejses i udsendelsen om det manglende tilsyn med kuratorernes salærer, og resultatet af den undersøgelse som DRs databaseredaktion har foretaget, og som der refereres til i udsendelsen. DR gentager i dette anslag noget af den kritik, der rejses af andre kilder i udsendelsen. Speaken retter sig ikke specifikt mod Kammeradvokaten, men mod det manglende tilsyn generelt for kuratorerne i Danmark. Dette er forelagt for Kammeradvokaten, som er citeret i programmet (tidskode 0:25).

Formuleringen ”Advokaternes tag-selv-bord” henviser både til den kritik, der rejses af Søren Engers Pedersen i udsendelsen og af det manglende tilsyn med kuratorernes honorarer i konkursboer. Indholdet

af kritikken vedrører således en kritik af de administrative og legale rammer, hvorunder kuratorerne agerer.

Endelig henviser formuleringen ”Advokaternes tag-selv-bord” til dommerens præmisser i Sø- og Handelsrettens afgørelse vedrørende Kammeradvokatens salær i konkursboet efter Ejendomsselskabet Sandgården ApS.

DR har herudover henvist til Danske Advokaters høringssvar af 2. september 2015 ”Høring over udkast til revideret bekendtgørelse om tilsyn med konkurssvar”.

#### 2.2.6 Fakturaer udstedt i konkursboet E. & B. Nilsson A/S

Kammeradvokaten har ikke ret til at modtage kopi af DRs dokumentation, men derimod til at få forelagt den kritik, som bliver rejst af Kammeradvokaten i udsendelsen. Det bemærkes i den forbindelse, at [Kurator A] som kurator i boet har uhindret adgang til samtlige boets dokumenter, herunder de fakturaer, som boet har udstedt.

Kammeradvokaten er blevet forelagt kritikken af de fejlbehæftede fakturaer og er i udsendelsen citeret for, at det er en fejl, hvis fakturaerne ikke er med CVR-nummer og fortløbende nummererede.

Som det fremgår af mailkorrespondance af 25. marts 2015 mellem [Kurator A] og DR, så aftaltes det, at Kammeradvokaten skulle stille op til et interview, og at han gjorde det på vegne af boet og hans medkurator. Det bemærkes i den forbindelse, at DR flere gange forud for mailkorrespondancen af 25. marts 2015 har gjort Kammeradvokaten opmærksom på, at en del af den kritik, som ville blive rejst i programmet, ville vedrøre, at nogle af boets fakturaer ikke overholdt bogføringslovens regler.

Eftersom Kammeradvokaten under selve interviewet besvarede DRs spørgsmål om de fejlbehæftede fakturaer, gik DR med rette ud fra, at han udtalte sig om forhold, som han havde viden om, og at han dermed udtalte sig på vegne af kuratellet, som bestod af [Kurator A] og [Kurator B]. Kammeradvokaten har ikke umiddelbart efter interviewet protesteret mod DRs spørgsmål til de fejlbehæftede fakturaer (tidskode 17.24).

#### 2.2.7 Omtalen vedrørende Ejendomsselskabet Sandgården ApS’ konkursbo

DR er enig i, at DRs speak og udtalelsen fra [Person C] kan forstås således, at der ikke var penge til kreditorerne. DR har derfor tilbudt Kammeradvokaten, at udsendelsen ikke udsendes i sin nuværende form, og at DR er indstillet på at offentliggøre en artikel herom på DRs Fejl og Fakta-side på dr.dk. Et tilbud som Kammeradvokaten har afslået.

DR videreformidler en kritik af kuratellet, som [Person C] fremsætter i udsendelsen. Kammeradvokaten meddelte forud for interviewet med DR, at man ikke ønskede at gå i detaljer, hvorfor DR ikke spurgte konkret ind til [Person C]s liste. Det er derfor DRs opfattelse, at DR ikke har handlet i strid med god presseskik, eftersom Kammeradvokaten i programmet har fået mulighed for at svare på den af [Person C] rejste kritik.

Afslutningsvis er det heller ikke i strid med god presseskik, at DR ikke har oplyst om, at en stor del af kurators vederlag var gået til håndtering af pantsatte aktiver. Denne oplysning er ikke relevant i den sammenhæng, som DR har valgt. Sagen bruges som eksempel på konsekvensen af det manglende tilsyn (tidskode 28:11).

Det er derfor DRs vurdering, at forelæggelsen har været tilstrækkelig, og at udsendelsen på disse punkter er i overensstemmelse med god presseskik.

### 3 Pressenævnets begrundelse og afgørelse:

I sagens behandling har følgende nævnsmedlemmer deltaget: Hanne Schmidt, Hans Peter Blicher, Ulrik Holmstup og John Meinert Jacobsen.

#### 3.1 Indledning

Kammeradvokatens klage vedrører udsendelsen "Advokaternes tag-selv-bord", der blev offentliggjort af DR på DR1 og dr.dk den 13. april 2015.

Udsendelsen omhandler en række forskellige spørgsmål i forbindelse med behandlingen af konkursboer. Klagen angår omtalen i udsendelsen af Kammeradvokaten i forbindelse med behandlingen af to konkursboer, konkursboet E. & B. Nilsson A/S og konkursboet Ejendomsselskabet Sandgården ApS, og herunder oplysninger i udsendelsen om momsmæssige spørgsmål i forbindelse med behandlingen af konkursboet E. & B. Nilsson A/S og oplysninger om eftersøgning af aktiver og provenu til kreditorerne i konkursboet i Ejendomsselskabet Sandgården ApS.

Kammeradvokaten har anført, at det centrale i klagen er, at udsendelsen i sin helhed skaber et overordnet indtryk af, at Kammeradvokaten har overtrådt momsloven, dels ved ikke at momsregistrere E. & B. Nilsson A/S' konkursbo, dels ved at opnå fradrag for momsen på nogle nærmere angivne håndværkerregninger, og at staten herved har lidt et tab. Kammeradvokaten har herudover klaget over en række andre oplysninger i udsendelsen og over manglende forelæggelse for Kammeradvokaten.

Pressenævnet bemærker indledningsvis, at sagen behandles således, at nævnet tager stilling til de enkelte punkter i klagen, der vedrører forskellige emner i udsendelsen.

Det følger af de vejledende regler for god presseskik, at det er mediernes opgave at bringe korrekt og hurtig information. Så langt det er muligt, bør det kontrolleres, om de oplysninger, der gives eller gengives, er korrekte, herunder ved forelæggelse for den, der kan være krænket. Kritik bør udvises over for nyhedskilderne, i særdeleshed når disses udsagn kan være farvet af personlig interesse eller skadevoldende hensigt, jf. punkterne A. 1-A. 3.

#### 3.2 Omtalen vedrørende momsregistrering af konkursboet E. & B. Nilsson A/S

Spørgsmålet om, hvorvidt konkursboet E. og B. Nilsson A/S, hvor [Kurator A], Kammeradvokaten, og [Kurator B], Nordia Advokatfirma, var kuratorer, burde have været momsregistreret, omtales i adskillige sekvenser spredt i udsendelsen.

Kammeradvokaten har navnlig klaget over udtalelser i udsendelsen om, at Kammeradvokaten ved ikke at momsregistrere konkursboet skulle have overtrådt momsloven, og over, at dette forhold i udsendelsen bl.a. ved udtalelser afgivet af Søren Engers Pedersen beskrives således, at "der slås et hul i statskassen", som "sort virksomhed ... ligesom sort arbejde" (tidskode 14:47), som "et ulovligt lovbrud" og "en alvorlig overtrædelse af momsloven" (tidskode 16:40) og som "et tag-selv-bord for advokater" (tidskode 25:00). Kammeradvokaten har endvidere anført, at det i udsendelsen ikke oplyses, at undladelsen af at momsregistrere konkursboet er i overensstemmelse med SKAT's mangeårige praksis.

Pressenævnet lægger til grund, at SKAT siden 1996 havde fulgt en praksis, hvorefter konkursboer ikke skulle være momsregistreret under konkursbehandlingen, hvis virksomheden var ophørt inden eller på

tidspunktet for konkursen. Hvis konkursboets virksomhed blot bestod i afvikling af konkursboets aktiver, skulle momsafregning i stedet ske ved afslutningen af konkursboet, jf. skatteministerens besvarelser af 11. maj 2015 af spørgsmål fra Folketinget. Denne praksis svarer til den beskrivelse, der er offentliggjort i SKATs juridiske vejledning af 30. januar 2015. Det må endvidere lægges til grund, at denne praksis blev ændret med virkning fra 1. oktober 2015 efter SKATs udsendelse af et styresignal, således at alle konkursboer, der leverer varer og ydelser, skal være momsregistreret, uanset om leveringen sker som et led i drift af virksomhed eller som led i afvikling af virksomhed.

Pressenævnet lægger endvidere til grund, at den tidligere gældende praksis vedrørende momsregistrering blev fulgt af Kammeradvokaten ved behandlingen af konkursboet E. & B. Nilsson A/S, således at konkursboet ikke var momsregistreret under konkursbehandlingen, og således at moms først skulle afregnes ved afslutning af konkursboet. Endvidere bemærkes, at Skifteretten ved Sø- og Handelsretten i en kendelse af 3. august 2011 udtalte, at der ikke var grundlag for at pålægge konkursboet at lade sig momsregistrere, og denne kendelse blev den 3. august 2011 stadfæstet af Østre Landsret, der udtalte, at det ikke for landsretten var dokumenteret, at konkursboet i henhold til momsloven har været forpligtet til at lade sig momsregistrere.

Ved vurderingen af, hvorvidt udsendelsen korrekt beskriver, at Kammeradvokatens momsmæssige behandling af konkursboet var i overensstemmelse med SKAT's praksis, finder Pressenævnet, at en række oplysninger i udsendelsen, og herunder især de ovennævnte påklagede udtalelser fra Søren Engers Pedersen, kun kan forstås således, at Kammeradvokaten ved undladelsen af at momsregistrere konkursboet ikke har fulgt reglerne i momsloven. Dette er efter Pressenævnets opfattelse ikke dokumenteret.

Det bemærkes imidlertid i den forbindelse også, at udtalelserne fra Søren Engers Pedersen fremstår som hans vurdering af, hvorvidt der i momsloven var hjemmel til SKATs praksis. Hertil kommer, at DR flere gange i udsendelsen gør opmærksom på, at Kammeradvokaten har fulgt SKAT's praksis, ligesom det fremgår af udsendelsen, at domstolene ikke har fundet grundlag for at pålægge konkursboet at lade sig momsregistrere (og derved ikke tilsidesatte SKATs praksis). [Kurator A] udtaler således i udsendelsen, at Bent Nilsson ikke har fået medhold ved domstolene i, at konkursboet skulle momsregistreres (tidskode 16:30), og at der er hjemmel i SKAT's juridiske vejledning til at undlade momsregistrering af konkursboet (tidskode 19:10). Endvidere udtales i speak (tidskode 21:00), at SKAT fastholder, at den tidligere praksis ikke har været i strid med loven, og Jens Sørensen, Inddrivelsesdirektør, SKAT, udtaler, at SKAT har tolket reglerne i momsloven således, at et konkursbo, der er ved at blive afviklet, ikke er en virksomhed, der skal registreres (tidskode 21:25). Endelige oplyses i speak i udsendelsen (tidskode 41:00), at det er skatteministeren, der har øverste ansvar for SKAT og dermed for, at kuratorerne har været undtaget momsloven de sidste 20 år.

Uanset, at DR ikke entydigt gør opmærksom på, at Kammeradvokaten har fulgt lovgivningen, finder Pressenævnet efter en samlet vurdering af oplysningerne i udsendelsen om pligten til momsregistrering, at det fremgår tilstrækkeligt tydeligt, at Kammeradvokatens behandling af konkursboet er sket i overensstemmelse med gældende praksis. Pressenævnet finder herefter ikke grundlag for at kritisere DR vedrørende denne del af omtalen af Kammeradvokatens behandling af konkursboet E. & B. Nilsson A/S.

### 3.3 Omtalen af momsfradrag for håndværkerregninger i konkursboet E. & B. Nilsson A/S

Udsendelsen omtaler i forbindelse med konkursboet B. og E. Nilsson A/S endvidere konkursboets fradrag for moms i forbindelse med betaling af håndværkerregninger. Udsendelsen omtaler i den forbindelse ”en konstruktion med et forsikringsselskab” og ”momsmodellen” (tidskode 34:54 – tidskode 37:43), ligesom det i udsendelsens indledning oplyses (tidskode 01:42) ”DR [...] kan afsløre interne dokumenter, der

ifølge en ekspert viser, hvordan statens egen advokat uretmæssigt får penge op af statskassen oven i købet med myndighedernes accept. ”

Kammeradvokaten har anført, at betegnelsen ”momsmodellen” er misvisende, idet denne betegnelse ikke angår et konkursbos fradrag for moms i forbindelse med betaling af håndværkerregninger, men spørgsmålet om momsregistrering af konkursboer. Kammeradvokaten har klaget over, at det urigtigt angives i udsendelsen, at Kammeradvokaten har foranlediget, at konkursboet fra det offentlige har modtaget en halv million kroner tilbage i moms, som konkursboet ikke skulle have haft.

Kammeradvokaten har endvidere klaget over, at der i udsendelsen fremvises et afsnit fra en kendelse fra Retten i Holbæk, hvor en linje, der viser, at kendelsen handler om noget andet – nemlig sætningen ”Det er korrekt, at denne model i et vist begrænset omfang medfører, at boet mister nogle renteindtægter” - er masket af, og over at kendelsen af DR er anvendt til urigtigt at angive vedrørende spørgsmålet om momsfradrag, at kuratellet har påstået i retten, at de lavet en aftale med SKAT. Vedrørende kendelsen henvises nærmere til punkt 3.4.

Det hedder i udsendelsen bl.a. (tidskode 35:33):

”[...] Her laver [Kurator A] en aftale med forsikringsselskabet om at køre regningerne for håndværkere igennem boet for at undgå at betale moms. Og det er den aftale, Bent Nilsson mener, er ulovlig. I 2007 forsøger han at klage over aftalen ved domstolene. En aftale, der i dommen bliver beskrevet som ”momsmodellen”. ”

I udsendelsen vises et tekstuddrag fra Holbæk Skifterets kendelse af 20. november 2007, hvoraf fremgår: ”Momsmodellen” er i overensstemmelse med aftale herom med skattemyndighederne”. Denne tekst læses samtidig op.

”DRs speak: Momsmodellen er en konstruktion, som Kammeradvokaten laver med forsikringsselskabet om de fejl og mangler, der skal udbedres for byggerierne. [...] Regningerne bliver så sendt gennem konkursboet, der jo kan få momsen tilbage. På den måde får konkursboet en halv million kr. tilbage i moms, som de ikke ellers ville kunne få. Problemet er bare, at de aldrig skulle have haft disse penge ifølge Søren Engers.

Søren Engers Pedersen: Det går jo i sidste ende ud over statskassen, fordi det jo er et momsbeløb, som ikke burde have været udbetalt, fordi forsikringsselskabet ikke kan få momsen. De er ikke momsregistreret, og når man så får det udbetalt i et konkursbo med urette, ja så er det jo statskassen, der mister de penge.

[Kurator A]: Jamen, der tager Søren Engers fejl. Det er min opfattelse. Det er SKAT’s opfattelse, at Søren Engers er galt afmarcheret på dette punkt, og set med mine øjne er det i virkeligheden relativt enkelt, fordi det, som Søren Engers overser, er, at de udgifter, der knytter sig til momsen på de 512.000 kr., det er udgifter, der er afholdt og betalt af konkursboets aktiver, nemlig den pantsatte konto. (Tidskode 37:43)

Interviewer: Du siger, at det er SKAT’s opfattelse, hvad bygger du det på?

[Kurator A]: At delmomsregnskabet har været forelagt for SKAT. [...]

Speak: Efter interviewet med [Kurator A] beder vi om at se den aftale, som kuratellet har påstået i retten, at de har lavet med SKAT [...]

Speak: Det viser sig ikke at være en aftale mellem kuratellet og SKAT, men en årelang mailkorrespondance mellem de to parter, hvor SKAT stiller en lang række kritiske spørgsmål. I første omgang afviser SKAT at tilbagebetale den moms, konkursboet kræver tilbage, men efter et års tovtrækkeri giver SKAT sig og

udbetaler den halve million. Søren Engers fastholder, at kuratellet ikke har ret til den halve million. ” (Tidskode 39:17)

Pressenævnet finder, at der ikke er noget grundlag for at antage, at Kammeradvokaten i forbindelse med betaling af håndværkerregninger under konkursbehandlingen af E. & B. Nilsson A/S har foretaget momsfradrag, som konkursboet ikke var berettiget til. Der henvises herved til skatteministerens besvarelse af spørgsmål 614, hvor skatteministeren udtalte bl.a.: ”Da afhjælpning af manglerne er foretaget af konkursboet, ved at konkursboet har antaget håndværkere, som er betalt af konkursboets midler, har boet efter de gældende regler fradrag for den moms, som knytter sig til håndværkernes regninger. ”

Udtalelserne i udsendelsen om, ”interne dokumenter, der ifølge en ekspert viser, at statens egen advokat uretmæssigt får penge op af statskassen”, at konkursboet ”på den måde får en halv million kroner tilbage i moms, som de ellers ikke ville kunne få”, ”at de aldrig skulle have haft disse penge” og ”at kuratellet ikke har ret til den halve million” er således urigtige. Det fremgår imidlertid samtidig af speaken, at disse udtalelser er Søren Engers Pedersens vurdering. Endvidere har [Kurator A] i udsendelsen kommenteret Søren Engers Pedersens vurdering, og han udtaler bl.a., at Søren Engers Pedersen tager fejl, og at Søren Engers Pedersen er galt afmarcheret på dette punkt. Hertil kommer, at det fremgår af den afsluttende speak om dette emne i udsendelsen, at SKAT efter en række kritiske spørgsmål har givet sig og udbetalt den halve million til konkursboet.

Selv om der således ved udtalelserne i udsendelsen fra Søren Engers Pedersen er afgivet urigtige oplysninger, finder Pressenævnet efter en samlet vurdering, at det fremstår med tilstrækkelig klarhed i udsendelsen, at Kammeradvokaten har været berettiget til det pågældende momsfradrag i konkursboet. Nævnet udtaler derfor ikke kritik på dette punkt.

### 3.4 Retten i Holbæks kendelse fra 2007

For så vidt angår kendelsen afsagt af Retten i Holbæk den 20. november 2007 bemærker Pressenævnet, at denne kendelse angår konkursboet Bent Nilsson personlig, der blev behandlet af Holbæk Skifteret, og ikke konkursboet E. & B. Nilsson A/S, der blev behandlet af Skifteretten ved Sø- og Handelsretten. Kendelsen angår endvidere ikke spørgsmål om momsfradrag for håndværkerregninger, men et spørgsmål om, hvorvidt kurator [Kurator B] var inhabil og om momsregistrering af Bent Nilssons personlige konkursbo, hvorom [Kurator B] i sine anbringender i kendelsen anførte: ””Momsmodellen” er i overensstemmelse med aftale herom med skattemyndighederne. Det er korrekt, at denne model i et vist begrænset omfang medfører, at boet mister nogle renteindtægter”.

Pressenævnet lægger i overensstemmelse med det af Kammeradvokaten anførte til grund, at udtrykket ”momsmodellen” i kendelsen er anvendt om spørgsmålet om, hvorvidt Bent Nilssons personlige konkursbo havde pligt til at lade sig momsregistrere, og at kendelsen således ikke angår spørgsmålet om momsfradrag i konkursboet E. & B. Nilsson A/S. Kendelsen er imidlertid i udsendelsen omtalt og vist i forbindelse med omtalen af selskabets momsfradrag, selvom kendelsen hverken vedrører selskabet eller momsfradrag for håndværkerregninger. Kendelsen dokumenterer ikke, at ”kuratellet har påstået i retten, at de har lavet en aftale med SKAT” om momsfradrag for håndværkerregninger, således som det angives i udsendelsen (tidskode ca. 35:33 og 38:34).

Pressenævnet udtaler derfor kritik af DR for fejlagtigt at have anvendt denne kendelse som dokumentation i en forkert sammenhæng.

### 3.5 Midler fra konkursboerne

Kammeradvokaten har endvidere klaget over andre udtalelser i udsendelsen, der giver indtryk af, at Kammeradvokaten har tilegnet sig midler fra konkursboerne, uden at der er dækning herfor i oplysningerne i udsendelsen. Kammeradvokaten har navnlig peget på følgende udtalelser:

”DRs speak: Samtidig spindes der guld på nogle af landets advokatkontorer, der tjener hundreder af millioner på at rydde op i det økonomiske kaos. Advokaterne skulle egentlig sørge for, at pengene ender hos dem, der har penge til gode, men oftest ender de i advokaternes lommer” (Tidskode 00:25), og

“DRs speak: Bent Nilssons sag er bare én, ud af de 45.000 konkurser de sidste ti år, der er endt på advokaternes tag-selv-bord” (Tidskode 42:32).

Udtalelsen under tidskode 00:25 i indledningen af udsendelsen er afgivet i forlængelse af en udtalelse om, at konkurserne er væltet ind over landet i de sidste 10 år og at 45.000 virksomheder har måttet dreje nøglen om. Der er således tale om en generel beskrivelse vedrørende konkursboer i Danmark, idet det dog kort herefter oplyses i udsendelsen, at Bent Nilsson er en af dem, der har været igennem en konkurs, hvor pengene endte hos advokaten.

Den anden udtalelse, der afslutter udsendelsen, beskriver konkursboet vedrørende Bent Nielsen som en sag, der ifølge udtalelsen er endt på advokaternes tag-selv-bord.

Det fremgår yderligere i udsendelsen bl.a. (tidskode 10:48 og tidskode 12:08 – 13:09), at ”opgaven som kurator kan være et attraktivt job, hvis der er mange værdier i konkursboet. Den første der får udbetalt penge er nemlig kurator selv”, og ”i kun tre ud af ti konkursboer er der penge til kreditorerne”. Endvidere fremgår det, at de to kuratorer i Bent Nilssons konkurs har fået et salær på godt 7 mio. kr., og at Bent Nilsson aldrig har klaget over kuratorsalæret.

Herudover indeholder udsendelsen et afsnit (tidskode 31:07) om kontrollen med kuratorsalærer i konkursboer. Heraf fremgår bl.a., at præsidenten for Sø- og Handelsretten har oplyst, at tilsynsopgaven (herunder vedrørende kuratorernes salær) ikke bliver løst som forudsat, og at en lovændring, der skulle medføre et skærpet tilsyn med kuratorerne, endnu ikke er ført ud i livet.

Pressenævnet finder på baggrund af disse oplysninger, at der er tilstrækkelig dækning i udsendelsen for den indledende og generelle udtalelse om, at pengene i konkursboer ofte ender i advokaternes lommer.

I udsendelsen relaterer DR udsagnet ”tag-selv-bord” til en konkret retssag vedrørende konkursboet Ejendomsselskabet Sandgården ApS, hvor kuratorernes salærer af retten blev anset for at være for højt, og retten nedsatte salæret. Af DRs speak fremgår, at ”Dommen beskriver det som et ”tag-selv-bord” (tidskode ca. 25:00).

For så vidt angår den afsluttende udtalelse i udsendelsen (tidskode 42:32) om, at den konkrete sag, Bent Nilssons sag, er endt på advokaternes tag-selv-bord, bemærker Pressenævnet, at der efter det oplyste er betalt et betydeligt salær på 7 mio. kr. til kuratorerne. Ifølge DR er der ikke klaget over kuratorernes salær i Bent Nilssons sag, og det er heller ikke i øvrigt dokumenteret, at Kammeradvokatens salær er fastsat for højt, eller at der har været tale om et ”tag-selv-bord”.

Pressenævnet udtaler derfor kritik af DR for med den konkrete henvisning til konkursboerne efter Bent Nilsson og E. & B. Nilsson A/S at sætte Kammeradvokatens honorar i disse to sager i sammenhæng med sager, hvor der er betalt et for højt salær. Da den afsluttende udtalelse må anses for ukorrekt og krænkende for Kammeradvokaten, udtaler Pressenævnet kritik.

### 3.6 Fakturaer udstedt i konkursboet E. & B. Nilsson A/S

I udsendelsen vises tre fakturaer fra konkursboet E. & B. Nilsson A/S, der er udstedt med samme nummer, nummer 001. Det oplyses herom i udsendelsen, at regningerne ikke er nummereret korrekt, og der er heller ikke angivet et momsnummer.

Kammeradvokaten har navnlig klaget over, at DR ikke forud for interviewet med [Kurator A] foreholdt ham de fakturaer, der var fejl ved.

Pressenævnet lægger til grund, at fakturaerne er udstedt af [Kurator B], der var [Kurator A]s medkurator. Nævnet lægger endvidere efter mailvekslingen mellem DR og [Kurator A] til grund, at [Kurator A] havde meddelt DR, at han i sagens natur kun kunne udtale sig om det, han selv havde viden om, og at [Kurator A] forud for interviewet havde anmodet DR om at modtage konkrete dokumenter, som DR måtte ønske, at han foreholdt sig til.

Indledningsvis bemærker Pressenævnet, at det som udgangspunkt ikke er i strid med god presseskik, at en journalist forud for et interview undlader at fremsende sin dokumentation til den person, der skal interviewes, så længe interviewpersonen har mulighed for at få et overblik over, hvad spørgsmålene vedrører, og i hvilken sammenhæng udtalelserne skal anvendes.

På baggrund af mailvekslingen mellem DR og [Kurator A] om omfanget af og vilkårene for interviewet finder Pressenævnet dog, at DR burde have foreholdt sig til [Kurator A]s ønske om at se de konkrete dokumenter. [Kurator A] afviste imidlertid ikke under interviewet at udtale sig om fakturaerne, og han fik lejlighed til at oplyse, at det i givet fald var en fejl, og at det var, hvad der var at sige om det.

Pressenævnet finder herefter ikke, at der er tilstrækkeligt grundlag for kritik af DR på dette punkt.

### 3.7 Omtalen vedrørende Ejendomsselskabet Sandgården ApS' konkursbo

Udsendelsen omhandler endvidere behandlingen af konkursboet Ejendomsselskabet Sandgården ApS, hvor Kammeradvokaten ligeledes har været kurator.

Kammeradvokaten har vedrørende denne del af udsendelsen klaget over, at DR ikke forelagde [Kurator A] påstanden fra [Person C], der havde været ansat i Ejendomsselskabet Sandgården ApS, om, at kuratorerne i Sandgården ApS' konkursbo ikke reagerede på en liste over aktiver fremsendt af [Person C]. Endvidere har Kammeradvokaten klaget over oplysningerne i udsendelsen om, at der ikke var penge til kreditorerne i konkursboet.

Vedrørende den nævnte liste har DR anført, at Kammeradvokaten forud for interviewet meddelte DR, at man ikke ønskede at gå i detaljer vedrørende denne sag, hvorfor DR ikke spurgte konkret ind til [Person C]s liste. Kammeradvokaten har afvist denne oplysning. I øvrigt har DR anført, at [Kurator A] i udsendelsen blev citeret for en udtalelse om, at det ikke var forkert at lede efter aktiverne, som man ikke fandt.

Pressenævnet finder det ikke godtgjort, at Kammeradvokaten ikke ønskede at kommentere detaljer i denne sag. Endvidere finder Pressenævnet, at [Person C]s udtalelse om kuratorernes manglende reaktion på listen over aktiver kan være krænkende for Kammeradvokaten, og at det derfor havde været rigtigst at forelægge udtalelsen for Kammeradvokaten. Det fremgår imidlertid også af udsendelsen, at kuratellet havde brugt betydelige ressourcer på at lede efter aktiver i boet. I udsendelsen udtaler [Kurator A] sig herom og oplyste, at kuratorerne havde ledt efter aktiver uden at finde dem. Pressenævnet finder herefter ikke tilstrækkeligt grundlag for at udtale kritik af DR for manglende forelæggelse.

For så vidt angår Kammeradvokatens klage over oplysningerne i udsendelsen om, at der ikke var penge til kreditorerne i konkursboet, lægger Pressenævnet efter Kammeradvokatens oplysninger til grund, at der i konkursboet blev udbetalt flere hundrede millioner kroner til pantekreditorerne, ligesom en del af kuratorhonoraret blev betalt af pantekreditorerne og ikke af konkursboet. DR har i øvrigt oplyst, at DR er enig i, at DRs speak og udtalelsen fra [Person C] kan forstås således, at der ikke var penge til kreditorerne. Oplysningen om, at der ikke var penge i konkursboet til kreditorerne, var således urigtig.

DR har tilbudt ikke at genudsende udsendelsen med den fejlagtige oplysning og at offentliggøre en artikel om fejlen på DRs fejl og fakta side på dr.dk, hvilket Kammeradvokaten har afvist som utilstrækkeligt.

Pressenævnet finder, at den forkerte oplysning kan være krænkende for Kammeradvokaten, og bemærker, at formålet med forelæggelse også er at efterprøve oplysninger af faktisk karakter. Forholdet kunne sandsynligvis være beskrevet korrekt og fejlen undgået, såfremt DR havde forelagt Kammeradvokaten oplysningen. Pressenævnet udtaler derfor kritik af DR for en utilstrækkelig kontrol af oplysningen. Det forhold, at DR har tilbudt ikke at genudsende udsendelsen med den forkerte oplysning og at berigtige oplysningen på DRs hjemmeside, kan ikke føre til et andet resultat, heller ikke for så vidt angår spørgsmålet om offentliggørelse af kritikken.

I medfør af medieansvarslovens § 49 pålægger Pressenævnet herefter den ansvarshavende redaktør af DR at offentliggøre nævnets kritik på DR1 og dr.dk.

Offentliggørelse af nævnets kendelse skal ske snarest på et tidspunkt tæt på samme tidspunkt som den kritiserede udsendelse og bringes i følgende udformning:

#### Billeddækning

Pressenævnets logo

Speak:

Pressenævnet udtaler kritik af DRs udsendelse ”Advokaternes tag-selv-bord”, som blev sendt i april måned.

#### Billeddækning

Stillbilleder eller levende billeder fra den kritiserede udsendelse, der hjælper seerne med at identificere, hvilken udsendelse der kritiseres, hvad der klages over, og hvori Pressenævnets kritik består, idet billederne dog ikke må indebære en (ny) krænkelse af klager.

Speak

Pressenævnet giver DR kritik for i udsendelsen at beskrive Kammeradvokatens behandling af konkursboer misvisende.

Udsendelsen tog udgangspunkt i konkrete konkursboer, blandt andet Bent Nilssons personlige konkurs og hans selskab E. & B. Nilssons konkurs, der kom under konkursbehandling med Kammeradvokaten som en af kuratorerne.

Udsendelsen handler navnlig om to ting: Hvorvidt konkursboer skulle momsregistreres, og hvorvidt man kunne opnå momsfradrag i forbindelse med betaling af håndværkerregninger, hvis der er byggesager i et selskab under afvikling.

Det fremgik af udsendelsen, at Kammeradvokaten var berettiget til at undlade at momsregistrere konkursboer, men ved omtalen af selskabets, E. & B. Nilssons, momsfradrag for håndværkerregninger viste og omtalte DR en kendelse fra Retten i Holbæk.

Kendelsen vedrører Bent Nilssons personlige konkurs og spørgsmålet om, hvorvidt det konkursbo skulle momsregistreres. Kendelsen havde hverken noget at gøre med selskabets konkursbo eller spørgsmålet om, hvorvidt man kunne opnå et momsfradrag for håndværkerregninger.

Pressenævnet kritiserer derfor DR for at have anvendt kendelsen som dokumentation i en forkert sammenhæng med omtalen af selskabets momsfradrag.

Som en afsluttende bemærkning oplyste DR, at Bent Nilssons sag var en af de konkurser, der var endt på advokaternes tag-selv-bord.

Hverken Bent Nilsson eller selskabet har klaget over Kammeradvokatens salær, og der er heller ikke i øvrigt oplysninger om, at Kammeradvokaten ved behandlingen har fået et for højt salær.

Pressenævnet kritiserer derfor også DR på dette punkt.

I relation til et andet konkursbo, der blev omtalt i udsendelsen – Ejendomsselskabet Sandgården - oplyste DR, at der ikke var penge i konkursboet til kreditorerne, efter at Kammeradvokatens salær var betalt.

Det var heller ikke korrekt.

Der blev udbetalt flere hundrede millioner til pantekreditorerne, altså kreditorer der havde sikret deres tilgodehavender ved pant.

Udsendelsen ”Advokaternes tag-selv-bord” var således på flere punkter i strid med god presseskik, og Pressenævnet udtaler sin kritik af DR.

Hele Pressenævnets kendelse kan læses på nævnets hjemmeside: [pressenaevnet.dk](http://pressenaevnet.dk)

### Billeddækning

Til et billede af Pressenævnets logo, idet der samtidig vises en rulletekst med kritikken.

Den sidste sætning understøttes af en grafik med Pressenævnets webadresse.

Kritikken offentliggøres tillige på [dr.dk](http://dr.dk) ved, at der henvises til kritikken i den løbende nyhedsstrøm på forsiden. Henvisningen skal bestå af et billede fra programmet samt overskriften ”Kritik fra Pressenævnet”. Manchetten skal lyde: ”Pressenævnet udtaler kritik af DRs udsendelse ”Advokaternes tag-selv-bord” i april måned”. Overskriften skal fungere som link til følgende tekst:

”Pressenævnet giver DR kritik for i udsendelsen at beskrive Kammeradvokatens behandling af konkursboer misvisende.

Udsendelsen tog udgangspunkt i konkrete konkursboer, blandt andet Bent Nilssons personlige konkurs og hans selskab E. & B. Nilssons konkurs, der kom under konkursbehandling med Kammeradvokaten som en af kuratorerne.

Udsendelsen handler navnlig om to ting: Hvorvidt konkursboer skulle momsregistreres, og hvorvidt man kunne opnå momsfradrag i forbindelse med betaling af håndværkerregninger, hvis der er byggesager i et selskab under afvikling.

Det fremgik af udsendelsen, at Kammeradvokaten var berettiget til at undlade at momsregistrere konkursboer, men ved omtalen af selskabets, E. & B. Nilssons, momsfradrag for håndværkerregninger viste og omtalte DR en kendelse fra Retten i Holbæk.

Kendelsen vedrører Bent Nilssons personlige konkurs og spørgsmålet om, hvorvidt det konkursbo skulle momsregistreres. Kendelsen havde hverken noget at gøre med selskabets konkursbo eller spørgsmålet om, hvorvidt man kunne opnå et momsfradrag for håndværkerregninger.

Pressenævnet kritiserer derfor DR for at have anvendt kendelsen som dokumentation i en forkert sammenhæng med omtalen af selskabets momsfradrag.

Som en afsluttende bemærkning oplyste DR, at Bent Nilssons sag var en af de konkurser, der var endt på advokaternes tag-selv-bord.

Hverken Bent Nilsson eller selskabet har klaget over Kammeradvokatens salær, og der er heller ikke i øvrigt oplysninger om, at Kammeradvokaten ved behandlingen har fået et for højt salær.

Pressenævnet kritiserer derfor også DR på dette punkt.

I relation til et andet konkursbo, der blev omtalt i udsendelsen – Ejendomsselskabet Sandgården - oplyste DR, at der ikke var penge i konkursboet til kreditorerne, efter at Kammeradvokatens salær var betalt.

Det var heller ikke korrekt.

Der blev udbetalt flere hundrede millioner til pantekreditorerne, altså kreditorer der havde sikret deres tilgodehavender ved pant.

Udsendelsen ”Advokaternes tag-selv-bord” var således på flere punkter i strid med god presseskik, og Pressenævnet udtaler sin kritik af DR.

Hele Pressenævnets kendelse kan læses på nævnets hjemmeside: [pressenaevnet.dk](http://pressenaevnet.dk)”

Kritikken offentliggøres tillige på [dr.dk](http://dr.dk) ved, at der henvises til kritikken i den løbende nyhedsstrøm på forsiden. Henvisningen skal bestå af et billede fra programmet samt overskriften ”Kritik fra Pressenævnet”. Manchetten skal lyde: ”Pressenævnet udtaler kritik af DRs udsendelse ”Advokaternes tag-selv-bord” i april måned”. Overskriften skal fungere som link til følgende tekst:

”Pressenævnet giver DR kritik for i udsendelsen at beskrive Kammeradvokatens behandling af konkursboer misvisende.

Udsendelsen tog udgangspunkt i konkrete konkursboer, blandt andet Bent Nilssons personlige konkurs og hans selskab E. & B. Nilssons konkurs, der kom under konkursbehandling med Kammeradvokaten som en af kuratorerne.

Udsendelsen handler navnlig om to ting: Hvorvidt konkursboer skulle momsregistreres, og hvorvidt man kunne opnå momsfradrag i forbindelse med betaling af håndværkerregninger, hvis der er byggesager i et selskab under afvikling.

Det fremgik af udsendelsen, at Kammeradvokaten var berettiget til at undlade at momsregistrere konkursboer, men ved omtalen af selskabets, E. & B. Nilssons, momsfradrag for håndværkerregninger viste og omtalte DR en kendelse fra Retten i Holbæk.

Kendelsen vedrører Bent Nilssons personlige konkurs og spørgsmålet om, hvorvidt det konkursbo skulle momsregistreres. Kendelsen havde hverken noget at gøre med selskabets konkursbo eller spørgsmålet om, hvorvidt man kunne opnå et momsfradrag for håndværkerregninger.

Pressenævnet kritiserer derfor DR for at have anvendt kendelsen som dokumentation i en forkert sammenhæng med omtalen af selskabets momsfradrag.

Som en afsluttende bemærkning oplyste DR, at Bent Nilssons sag var en af de konkurser, der var endt på advokaternes tag-selv-bord.

Hverken Bent Nilsson eller selskabet har klaget over Kammeradvokatens salær, og der er heller ikke i øvrigt oplysninger om, at Kammeradvokaten ved behandlingen har fået et for højt salær.

Pressenævnet kritiserer derfor også DR på dette punkt.

I relation til et andet konkursbo, der blev omtalt i udsendelsen – Ejendomsselskabet Sandgården - oplyste DR, at der ikke var penge i konkursboet til kreditorerne, efter at Kammeradvokatens salær var betalt.

Det var heller ikke korrekt.

Der blev udbetalt flere hundrede millioner til pantekreditorerne, altså kreditorer der havde sikret deres tilgodehavender ved pant.

Udsendelsen ”Advokaternes tag-selv-bord” var således på flere punkter i strid med god presseskik, og Pressenævnet udtaler sin kritik af DR.

Hele Pressenævnets kendelse kan læses på nævnets hjemmeside: [pressenaevnet.dk](http://pressenaevnet.dk)”

Afgjort den 22. december 2015